ҲАР ҚАТРА СУВ — ҒЎЗАГА ДАРМОН

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 119 (3091).

20 ИЮНЬ ЯКШАНБА 1965 йил

Баҳоси 2 тийин.

ЎТТИЗЦЕНТНЕРЧИЛАР

Ленин номли колхознинг Мирза Алимов бошлиқ комплекс-механизациялашган звено аъзолари далада мардона меҳнат қилмоқдалар. Бу ерда ҳар бир киши ўзига топширилган ишни сидқидил бажаради. Нормасини бажармайдиган, ишнинг сифатига аҳамият бермайдиган пахтакор йўқ.

Пахтакорлар эрта кўкламдан бери ерга меҳр қўйган ҳолда ишлаб 50 гектар ерда мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Бу ерда ғўза яганаси сифатли ўтказилди. Ҳар бир уяда учтадан кўчат қолдирилди. Ҳозир кўчатларнинг сони гектар бошига 95 минг тупни ташкил қилади. Деҳқонлар карталардаги ўсимликнинг талабига қараб сув беришяпти. Сифатли парвариш қилинган карталарни кўздан кечирсангиз ҳавасингиз келади. Ҳосил шохлари кўпайиб қолди. Асосий майдондаги ғўза қийғос шонага кирган. Олдинги карталардаги ғўзалар гуллади.

Олтмиш ёшли Оллоберган ота Раҳимбердиев чарчаш нималигини билмайди. Қачон қараманг, у пахтазорда. Ҳар бир картадаги ғўза қониб сувга тўймагунича отанинг кўнгли тинчимайди. Йўлдош Норов билан Кимсан Абдукаримовлар ҳам илғорлардан қолишмаяпти. Улар ғўзани кечалари суғориш юзасидан берилган нормани ошириб бажаришмоқда.

Участка аъзолари бир группа илғор пахтакорларнинг республика қишлоқ меҳнаткашларига қарата қабул қилган Мурожаатларида айтиб ўтилганидек улар пахта даласи, мардлар майдони, деб астойдил меҳнат қилмоқдалар. Пахтакорлар ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтаришга ҳаракат қилишяпти. Зиммага олинган бу мажбурият ҳар бир деҳқонни янада зўр ва матонат билан ишлашини талаб қилади. Пахтакорлар партия ва ҳукуматимизнинг кундалик ёрдамларига таяниб ишлаб, олдингилар сафида боришмоқда.

М. ҒОФУРОВ,
Янгийўл.

СУВНИ ТЕЖАНГ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РЕСПУБЛИКА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

◆ ◆

Сув камчил бўлган бу йил дала ишларининг муваффақияти ҳамда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилининг тақдири сув ресурсларидан оқилона, рационал фойдаланишга боғлиқдир. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети бу масалага ғоят катта аҳамият бериб, шу йилнинг 1 июнида махсус қарор қабул қилди. Қарорда колхозлар, совхозлар, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги органлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари зиммасига қўшимча сув манбаларини қидириб топиш, ҳар бир кубометр сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, тупроқда намни сақлаб қолиш ва шу тариқа пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олишни таъминлаш юзасидан катта вазифалар юклатилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Президиумининг топшириғига кўра, республика партия-давлат контроли комитети мазкур қарорда кўрсатилган тадбирларнинг изчил бажарилиши устидан кундалик оммавий контроль ташкил этишга қарор қилди. Область ва район партия-давлат контроли комитетларига оммавий рейдларда колхоз, совхоз, хўжалик органларидаги ҳамма кўмаклашувчи группа ва постлар, «Комсомол прожектори» активлари ҳамда барча халқ контролёрларининг кенг иштирокини таъминлаш топширилди. Оммавий текширишнинг асосий вазифаси очиб ташланган камчиликларни партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари билан биргаликда тезкорлик билан бартараф қилишдан иборатдир.

Оммавий текширишни уюшқоқлик билан ўтказиш учун район партия-давлат контроли комитетлари ҳамда уларнинг жойлардаги кўмаклашувчи группалари ҳар бир район ва хўжаликнинг маҳаллий шароитларини ҳисобга олган ҳолда халқ контролёрларининг конкрет вазифаларини белгилаб беришлари лозим. Бу ишни амалга оширишда партия-давлат контроли органлари сув иншоотлари қурилишининг тезроқ тугалланиши, скважиналарни тайёрлаш ҳамда улардан оқилона фойдаланиш, насос станциялари ва установкаларини ўз вақтида ишга тушириш, уларнинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш, коллекторларни тозалаш, қисқаси суғориш билан боғлиқ бўлган барча ишларга алоҳида эътибор беришлари лозим. Шунингдек, халқ контролёрлари хўжаликларда сувдан тежаб-тергаб ва самарали фойдаланиш тадбирларини амалга ошириш, суғориш тармоқларини гидрометрик постлар билан таъминлаш, хўжаликлар ва бригадаларда сувдан навбатма-навбат фойдаланиш қоидаларига амал қилиш, далаларни суғоришга ўз вақтида ва сифатли қилиб тайёрлаш юзасидан кун сайин назорат қилишлари керак.

Сув камчил бўлган шароитда колхозчилар ва совхоз ишчилари меҳнатини ташкил қилиш ва уларга ҳақ тўлаш ғоят муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам ишчи кучлари ва техникадан рационал фойдаланиш, куну-тун суғориш, айниқса тунда суғоришни яхши ташкил қилиш ҳамда ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бериш, сувчиларнинг меҳнатига тўғри ва ўз вақтида ҳақ бериб туриш масалаларига ҳам зийраклик билан қараш керак. Халқ контролёрлари колхозчилар ва совхоз ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалалари билан ҳам астойдил шуғуллансинлар. Область ва район партия-давлат контроли комитетлари текширишнинг бориши ва очиб ташланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалга оширилаётган тадбирларнинг натижаларини ҳаммага аён қилиб боришлари керак.

Мана бу суратларга бир назар ташланг-а. Пайкалда кўчат тўла, ғўза туплари худди қайчилаб қўйгандек баббаравар. Улардаги шоналар ҳам, гуллар ҳам етарли. Бу пайкаллар Ўрта Чирчиқдаги машъал Охунбобоев номли колхозга қарайди. Хўжалик пахтакорлари ҳамма майдонларда мўл ҳосил тўплашга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Суратларда: (чапда) 12-участка сувчиси ўртоқ Эргаш Мирзааҳмедов, (ўнгда) механизатор ўртоқ У. Элчибоев 2-участка даласини учинчи бор кўндалангига культивация қилмоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотолари.

КЎЧАТ ПОСБОНЛАРИ

УСТА СУВЧИЛАР МАСЛАҲАТИ

Сувчи деганда: «Бундай осон касб йўқ, ариқдан сувни очади-ю, толнинг тагида ёнбошлаб ётаберади», деб ўйлашади баъзи кишилар. Сувчилик касбига бу хилда баҳо бериб бўлмайди. Сувчилик шарафли, масъулиятли касб. Шунга қўшимча қилиб мен сувчилик деҳқончиликда санъат дегим келади.

Сувчилик деҳқончиликда катта аҳамиятга эга бўлганлиги, сувчилар ҳосилнинг тақдирини ҳал қилишда механизаторлар сингари катта роль ўйнаётганликлари учун ҳам улар ҳақида ҳар қанча мақтов сўзлари айтиш мумкин.

Бирорта участка ёки звенода юқори ҳосил олинибди, дейилса, менинг кўз ўнгимда даставвал механизаторлар ва сувчилар гавдаланади. Чунки юқори ҳосил етиштиришда сувчининг ҳиссаси механизаторнинг улушидан кам эмас.

Пайкаллардаги яхши ғўза чанқаб қолса, ёки эзиб суғорилса ҳамма қилинган меҳнат беҳуда кетиши турган гап. Яхши сувчи ҳосилга ҳосил қўшади. Шунинг учун бу шартга мен алоҳида эътибор бераман.

Рулга ўтирган шофер йўлни танлаб машинасини юргизади. Сувчи ҳам сувнинг равон юришини кўзлаб ўқариқ олади, чигит экиш вақтида механизаторга суғоришни кўзлаб пайновини чамалаб, нишона кўрсатиб беради. Сув қўйишга ҳали ерга уруғ тушмай тайёрлик кўра бошлайди.

Бизнинг ерлар қия, паст-баланд қир этакларидан иборат. Мана шундай ер шароитида ҳар туп ғўзани қондириб, қўллатмай суғориш осон эмас. Текис ерларда сув бир томондан таралаберади. Аммо бизнинг ерларда бир картага бир неча томондан сув таралади. Шунинг учун ҳам механизаторлар чигит экишдан олдин сувчилар билан маслаҳатлашиб олишга ҳаракат қиладилар.

Баъзи карталар ўртасида бироз паст, сув қўйилгач кўллаб қолиши мумкин бўлган ерлар ҳам учрайди. Чигит экиш даврида йўл қўйилган бундай хатоларни сувчининг ўзи тузатиши керак. Сув кўллаган жойдаги ғўзалар сарғайиб касалга чалинади. Шона ташлайди, кўчат йўқолади ва кам ҳосил беради. Уста сувчи бундай аҳволга йўл қўймайди. Карта ўрталаридаги чуқур ерлар атрофидаги эгатлардан айлантириб сув ўтказади.

Айрим карта этакларида сув кўллаб ётганини кўргансиз. Бунга ҳам фақат сувчи жавобгардир. У оқава чиқиб кетадиган ерларни тўғрилаб олмай сув қўйгани учун шундай аҳвол юз беради.

Карта четларида, ҳатто ўрталарида кўчат сийрак бўлиб қолса, четдан келган кишилар бунга механизаторлар айбдор деб айтадилар. Бу унчалик тўғри эмас. Сувчилар ҳам бепарво ишласа кўпгина кўчат нобуд бўлиб кетиши турган гап.

Деҳқонлар сув билан ҳосилни ошириш ҳам, камайтириб юбориш ҳам мумкин дейдилар. Бу бежиз эмас. Унинг оби-тобини яхши билиш лозим. Айниқса қия ерларда ғўзани қондириб суғориш масъулиятли иш. Ниҳоятда усталик ва сабри-тоқат билан сув қўйилмаса, тайёр кўчатларни нобуд қилиб юбориш ҳеч гап эмас. Масалан, қия ерларга жилдиратиб кам сув оқизилмаса бўлмайди. Сув кўп қўйилса юмшоқ тупроқни осонгина ювиб кетади ва кўчат илдизлари очилиб қолади. Демак кўчат нобуд бўлади. Шунинг учун қия ерларга сувни жилдиратиб оқизиб захлатиб суғорилади. Бундай ерларда карта этагига нам етиши билан дарҳол сувни тўхтатамиз. Деярлик оқава чиқармаймиз. Сал бепарво бўлсангиз, сувни ўз вақтида тортмасангиз, карта этаклари кўллаб қолади.

Саид Ҳайитов бошлиқ участкада 100 гектар пахта, 40 гектар сабзавот, 10 гектар маккажўхори бор. Мана шу ерлардан юқори ҳосил олиш учун колхозчилар астойдил ишламоқдалар. Сув камчил бўлаётган бу йилги шароитда ундан тўғри фойдаланиш, оқаванинг беҳуда оқишига йўл қўймаслик лозим. Биз баъзи карталарда сувдан худди шу хилда фойдаланяпмиз. Масалан, 10 гектарлик картамизга картошка, бодринг, пиёз каби экинлар жойлаштирилган. Бу карта қия. Биз шу картанинг ўртасига ўқариқ тортганмиз. Картошка, бодрингга сув қўйилганда унинг оқаваси ўртадаги шу ўқариққа тушади. Сўнг биз бу ўқариқни димлаб картанинг иккинчи ярмидаги бошқа экинларга сув тараймиз. Сувдан тўғри фойдаланиш учун шу хилдаги тадбирларни кўряпмиз.

Ҳозиргача мен шеригим Турсунбой Раҳимов билан 100 гектар ердаги ғўзани икки марта сувдан чиқардик. Мақсадимиз участкамиздаги ҳар гектар пахта майдонидан 28 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштириш. Шу билан бирга биз мўл-кўл сабзавот маҳсулоти етиштириб зиммадаги мажбуриятни албатта бажарамиз.

Э. СУЛТОНОВ,
Оржоникидзе районидаги Киров номли колхоз сувчиси.

ЎРИМ БОШЛАНДИ

ПАРКЕНТ. Областдаги энг йирик ғаллакор Юқори Чирчиқ районининг хўжаликлари ғалла ўримйиғимини бошлаб юбордилар. «Гулистон» ва «Коммуна» колхозларининг механизаторлари ўримйиғимга киришдилар. Комбайнчилардан Муртазо Мирусмонов, Олим Ниёзовлар лалмикор ерларда дастлабки 100 гектар ғаллани ўрдилар ва гектар бошига 8-9 центнер дон янчиб олдилар.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Қодиров ЎзТАГ мухбирига бундай деди:

— Район ғаллакорлари ўримйиғим ишларига 107 комбайн ва бошқа кўпгина машиналарни шайлаб қўйдилар. Тянь-Шань тоғлари этакларидаги 29 минг гектар майдонда мўл арпа ва буғдой ҳосили етилмоқда. Деҳқонлар ўримни жуда қисқа муддатда — 20-25 кунда тамомлаш ва лалмикор ерларда гектар бошига камида ўн центнер дон олишга бел боғлаганлар. Давлатга 9600 тонна ғалла сотиш юқори-чирчиқликларнинг ваъдасидир.

ДАЛА ХАБАРЛАРИ

ОҚҚЎРҒОН. Асад илгари тракторчи эди. Кейин нима бўлдию, яйловга чиқиб чўпонлик қила бошлади. Бу касбда ҳам у довруғ қозонди. Лекин барибир уни эски қадрдон касби ўз бағрига чорларди. Асад трактор ҳайдашни анча соғиниб қолган эди. Шунда у колхоз правлениесига мурожаат қилиб, яна пахтачиликка қайтаришларини сўради. Унинг бу илтимоси қондирилди.

Агар йўлингиз тушиб, Оққўрғондаги Охунбобоев номли колхознинг А. Қулматов бошлиқ участкаси даласига бориб қолсангиз собиқ яйлов шунқори Асад Қурбонов «пўлат от»га миниб пахта пайкалларида жавлон ураётганини кўрасиз. У ғўза тупларида кўплаб ҳосил тўплашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаяпти.

Э. ТУРСУНОВ.

* * *

БЎКА. Охунбобоев номли колхозда ғўзани қондириб суғораётган сувчилар кўп. Ўртоқ А. Муродов бошлиқ участка сувчиларидан К. Сардоров ва Р. Шарипов ўртоқлар ишдаги моҳирликлари билан бошқалардан ажралиб турадилар. Улар суғораётган ғўзалар ҳозир қийғос гуллаяпти. 157 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришга бел боғлаган участка деҳқонлари бу икки миришкор сувчига чин қалбдан таҳсин ўқимоқдалар.

Райондаги «Партия XIX съезди» колхозининг сувчиларидан Н. Тонготаров, Х. Туронов, Э. Худойбердиев ва И. Пирматов ўртоқлар ҳам ғўзани қондириб суғоришда ҳаммага ўрнак кўрсатишмоқда.

С. ШАРОФХОНОВ,
Э. САИДКАРИМОВ.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. Шу кеча-кундузда Карл Маркс номли колхознинг коммунист Пирмат Тошматов бошлиқ комплекс механизациялашган участкаси далаларида иш қизғин. Деҳқонлар илгари паст ҳосил олиб келинган ерлардан ўтган йили пландаги 27 центнер ўрнига 29 центнердан пахта олган эдилар. Бу йил янада мўл ҳосил етиштиришга ҳаракат қилишаяпти. Шунга эришиш мақсадида дала ишлари агротехника қоидалари асосида пухта ташкил этилмоқда. Шунингдек колхознинг ўртоқ А. Маҳмудов бошлиқ участкасида ҳам ғўза парвариши намунали бормоқда.

Х. НОРМАТОВ.

ИОСИП БРОЗ ТИТО Л. И. БРЕЖНЕВ, А. И. МИКОЯН ВА А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Бош Секретари ўртоқ Иосип Броз Тито 18 июнда Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ҳузурида бўлди.

Ана шу визит вақтида суҳбат бўлди. Бу суҳбат илиқ, самимий вазиятда ўтди.

* * *

Ўша куни Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президенти Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян ҳузурида бўлди.

Визит вақтида самимий суҳбат бўлди.

* * *

Иосип Броз Тито 18 июнда Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

Илиқ, самимий вазиятда ўтган визит вақтида дўстона суҳбат бўлди. (ТАСС).

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

Москвада 18 июнда Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети янги составининг биринчи ташкилий мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис ташкилий масалаларга бағишланди. Комитетнинг 33 кишидан иборат президиуми сайланди.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси қилиб яна якдиллик билан ёзувчи Н. С. Тихонов сайланди. Ёзувчи А. Е. Корнейчук унинг биринчи ўринбосари, Ленинград шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари А. П. Бойкова, «Правда» газетасининг обзорчиси Г. А. Жуков, академик Е. К. Федоров, СССР Фанлар академияси Давлат ва ҳуқуқ институтининг директори В. М. Чхиквадзе ва ёзувчи И. Г. Эренбург раис ўринбосарлари қилиб сайландилар.

М. И. Котов комитетнинг масъул секретари қилиб тасдиқланди. (ТАСС).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ҲАҚИДА КАСАБА СОЮЗЛАР ҒАМХЎРЛИГИ

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг энг зарур проблемалари Тошкент область касаба союзлари советининг 17 июнда бўлиб ўтган навбатдаги пленуми диққат марказида бўлди. Область касаба союзлари совети раиси С. М. Мусаевнинг КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари муносабати билан касаба союз ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Докладчи ҳам, пленумда сўзга чиққан нотиқлар ҳам шуни таъкидладиларки, сўнгги вақтларда область касаба союз ташкилотлари колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига чуқурроқ кириб бормоқдалар, меҳнатни ташкил этиш масалаларини активроқ ҳал қилмоқдалар. Чунончи, 1-«Оққўрғон», «Коммунизм», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларининг касаба союз комитетлари, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозларининг касаба союз комитетлари ҳозир социалистик мусобақага яхшироқ раҳбарлик қилмоқдалар.

Шу билан бирга, пленумда область касаба союзлари совети, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчилари ва хизматчилари касаба союзи область комитети, айрим касаба союз комитетлари шаънига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ГРЭСИНИНГ ЯНГИ ЭНЕРГОБЛОКИ

Тошкент ГРЭСининг қурувчилари учинчи энергоблок қурилиши ва монтажини тамомладилар. Гигант қозонда Бухоро табиий газининг зангори машъаллари порлади.

18 июнь эрталаб соат 7 да 150 минг киловатт қувватли 3-турбогенератор комплекс синовдан ўтказилди ва электр системасига энергия бера бошлади.

Тошкент ГРЭСини қурувчилар станциянинг тўртинчи энергоблокини қуриш ишларини авж олдириб юбордилар. Бу блок ҳам шу йил ишга туширилиши керак. Ана шу икки блокнинг ўзи йилига шунча миқдорда электр энергия ҳосил қилиши мумкинки, бу 1913 йилда чор Россиясидаги барча электростанциялар ҳосил қилган қувватга тенг келади.

Тўртинчи блок ишга туширилиши билан ГРЭСнинг биринчи навбатини барпо қилиш тугалланади. ГРЭСнинг қуввати 600 минг киловаттга етади. Яқин йиллар ичида Ўрта Осиё улкан энергетикасининг байроқдор қурувчилари ва монтажчилари станция қувватини икки баравар оширишлари керак.

БИЛДИРИШ

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ II СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг II сессияси шу йил 29 июнь кундуз соат 2 да Округ Офицерлар уйида чақирилади. (Энгельс кўчаси, 13).

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети сессияси кун тартибига қуйидаги масалаларни киритади.

1. «Шаҳар, район Советлари ижроия комитетлари ва уларга қарашли ташкилотларда меҳнаткашларнинг хат ва шикоятларини кўриб чиқиш аҳволи ҳамда уни яхшилаш тадбирлари» тўғрисида.

2. «Тошкент шаҳарини ободонлаштириш, санитария ва жамоат тартибини сақлаш қоидалари» ҳақида.

Депутатлар шу бинода соат 1 дан рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

ЯНГИЙЎЛ. «Чиноз» наслчилик совхозининг коллективи ўзаро социалистик мусобақани қизитиб бориб, давлатга гўшт ва сут сотиш ярим йиллик планларини муддатидан илгари бажарди. Эл дастурхонига 21 минг 259 центнер сут ва 2200 центнер гўшт етказиб берилди. Чорвадорлар 1 июлга қадар давлатга пландан ташқари 1600 центнер сут сотиш мажбуриятини олдилар.

◎

КАЛИНИН. Охунбобоев номли қўйчилик совхозининг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини 109 процент қилиб бажардилар. Пландан ташқари 40 тонна гўшт сотилди. Шунингдек, жун сотиш ярим йиллик плани ҳам анча ошириб бажарилди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИГА

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ЧИРЧИҚ яқинда бу ердан — «Чирчиксельмаш» заводидан «Яман-Ҳодайда порти. Жамоат ишлари министрлигига» деган адресга юк жўнатилди. Платформаларга «КРХ-4» ғўза ўғитлагич культиваторлар ортилган эди.

Осиё ва Африка пахтазорларида ҳаммага манзур бўлиб қолган ана шу машиналарнинг катта бир туркуми, шунингдек қишлоқ хўжалик қуролларининг запас қисмларини завод июнь ойида Жазоир, Хитой Халқ Республикаси ва икки қитъадаги бошқа мамлакатларга жўнатди. Буюртмаларнинг ҳаммаси муддатидан олдин тахт қилиб юборилди.

ТРАКТОР ЙЎЛГА ЧИҚДИ

ПАХТАЧИЛИККА мослаштирилган ва Тошкент трактор йиғув заводида тайёрланган саксонта трактор шу кунларда Бирлашган Араб Республикаси, Хитой Халқ Республикаси ва Цейлонга йўл олди.

Ғўзани парвариш қиладиган техника комплексидаги ҳар қандай машинани торта оладиган «Т-28Х-3» тракторлари бу йил Осиё ва Африкадаги ўн бир мамлакат далаларига чиқарилади.

Чет эллик харидорларнинг илтимоси билан завод машиналарни улар қандай шароитда ишлатилишига қараб ишлаб чиқармоқда. Чунончи, тропик иқлимдаги мамлакатлар учун машиналар махсус суратда тайёрланиб, деталлари нам иқлимда ҳам узоқ хизмат қиладиган бўёқлар билан бўяб юборилмоқда.

ИККИ БАРАВАР КЎП

«ТАШКЕНТКАБЕЛЬ» заводи чет мамлакатларга юбориладиган маҳсулотни йил бошидан бери икки баравар кўпайтирди. Осиё ва Африка мамлакатларига, айниқса, кўп буюм юборилмоқда. Буюртмаларнинг турига қараб завод коллективи ана шу мамлакатлар экономикасининг қайси тармоғини ривожлантиришга ҳисса қўшганлигини аниқлаб олиш мумкин.

Июнь ойида Бирлашган Араб Республикасига нефть конларини қидирувчилар учун керакли каротаж кабели юборилди. Монголия, Ҳиндистон, Гана, Индонезияга электр станциялар, металлургия, машинасозлик ва саноатнинг бошқа тармоқларидаги ишларни автоматлаштириш учун, бошқарув пультлари, тақсимлагич аппаратлар учун керакли тенги йўқ материал — контроль кабеллар юборилди. Заводда тайёрланган симлар Вьетнам Демократик Республикаси ва Эфиопиянинг шаҳар ва қишлоқларига нур келтиради. Сомалига торф чиқариш учун керакли оғир кабеллар жўнатилди. Мамлакатимиз саноати икки қитъанинг ўнлаб мамлакатига комплект тарзда етказиб бераётган корхоналар ва машина-ускуналар учун турли хил кабеллар юборди. (ЎзТАГ).

СПАРТАКИАДА ОДИМЛАРИ

Касаба союз спортчиларининг бу йилги VIII Бутуниттифоқ ёзги спартакиадаси миллионлаб физкультурачилар ва спортчилар ҳаётида муҳим воқеа бўлади.

Бутуниттифоқ VIII спартакиадасининг финал мусобақаларигача жойларда юзлаб, минглаб оммавий мусобақалар бўлиб ўтди, корхона, муассаса, ўқув юртлари, колхоз-совхозларда, шаҳар, областларда кўплаб спортчилар стартга чиқишди. Бепоён мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидагидек республикамизнинг стадионлари, спорт майдонлари, заллари, сув йўлкаларида касаба союз спортчиларининг спартакиадаси шаҳдам қадам ташлаб боряпти.

Ўзбекистон касаба союзларининг V спартакиадаси тўрт босқичда ўтказиляпти. Спартакиаданинг биринчи босқичида юз минглаб йигит ва қизлар мусобақалашишди. Ғолиблар шаҳар спартакиадасида маҳоратларини намойиш қилиб, область спартакиадасига йўл олдилар.

Тошкент область спартакиадаси оммавийлик шиори остида ўтиб, унда юксак натижалар кўрсатилди. Спартакиаданинг биринчи босқич мусобақаларида 200 мингдан ортиқ киши қатнашди. Мусобақалар давомида саккиз мингдан ортиқ разрядли спортчи, шу жумладан йигирмата СССР спорт мастери, 300 га яқин биринчи разрядли спортчи тайёрланди. Физкультура коллективларида 500 дан ортиқ рекордлар ўрнатилди. Шаҳар рекордлар жадвалига 24 та, республика рекордлар жадвалига эса 6 та ўзгартиш киритилди.

Кейинги йилларда Ўзбекистон касаба союз ташкилотларида физкультура ва спорт билан шуғулланувчилар сони бир мунча ошди, спортчиларнинг маҳорати юксалди.

Ҳозир республика касаба союз ташкилотлари сафида ярим миллионга яқин физкультурачи бор. Фақат ўтган 1964 йилда 72 мингдан ортиқ разрядли спортчи тайёрланди, буларнинг юзга яқини спорт мастери, 2 мингдан ортиғи биринчи разрядлидир.

Шу йили касаба союз кўнгилли спорт жамияти спортчилари томонидан республиканинг 26 та рекорди янгиланди.

Ўзбекистон касаба союз жамиятлари ўз сафларида етишиб чиққан ажойиб спортчилар билан фахрлана олади. Жаҳон рекордчиси, XVIII олимпиада ўйинлари мукофотчиси, хизмат кўрсатган спорт мастери сузувчи Светлана Бабанина, Европа ва жаҳон чемпиони, баскетболчи Равила Салимова, оғир атлетика бўйича СССР рекордчиси Сервар Муртазаев, чавандозлик бўйича Совет Иттифоқи биринчиликларида бир неча бор мукофотли ўринларни эгаллаган Мамажон Исмоилов ва бошқа кўплаб спортчилар шулар жумласидандир. 40 дан ортиқ тренер Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер деган юксак унвонни олишга муяссар бўлди. Юрий Бухман, Виталий Бондаренко, С. Жансон, Н. Лакиза, Г. Сандлер, А. Покровский ва Л. Величколар кўкрагида эса «СССР да хизмат кўрсатган тренер» деган фахрли значок порлаб турибди.

Ўзбекистон касаба союз спортчиларининг V спартакиадаси Бутуниттифоқ спартакиадаси олдидан катта имтиҳон бўлади. Унинг алвон байроғи эртага — 20 июнда марказий «Пахтакор» стадионида кўтарилади. Тошкент шаҳри, областлар ва Қорақалпоғистон автоном республикасининг 2 мингга яқин энг яхши спортчилари ва Ўзбекистон кўнгилли спорт жамиятлари республика Советларининг командалари тўққиз кун давомида спортнинг 19 тури бўйича куч синашадилар. Область терма командалари баскетбол, волейбол, қўл тўпи, стол тенниси, классик ва эркин кураш, велосипед спорти, оғир атлетика, спорт гимнастикаси, бокс, шахмат ва шашка бўйича мусобақалашадилар. Кўнгилли спорт жамиятлари Ўзбекистон Совети терма командалари мусобақалари программасига эса сузиш, сувга сакраш, қиличбозлик, эшкак эшиш, кўпкунли велосипед пойгаси, теннис, городки ва енгил атлетика турлари киритилган.

Спартакиадада янги номлар пайдо бўлиши, ўнлаб разрядлилар ва спорт мастерлари етишиб чиқиши шубҳасиздир. Ғолиблар эса Бутуниттифоқ спартакиадасида қатнашиш учун август ойида Москвага йўл оладилар. Бу йўлланмани қўлга киритиш ўз-ўзидан бўлмайди албатта. Тошкент спорт базаларида ўзларини кўрсатган, абжир, чаққон ва энг кучлилар гина бундай ҳуқуққа эришади. Айни вақтда улар зиммасига Ўзбекистон спорт байроғини Бутуниттифоқ мусобақаларида янада баланд кўтариш вазифаси юклатилади.

П. КОНОВАЛОВ,
спартакиаданинг бош секретари, Бутуниттифоқ категорияли судья.

Абдулла Набиев номидаги пионер лагерида кўпгина ўғил-қизлар ёз гаштини суришяпти. Улар вақти-вақти билан тоғлиқ районларга экскурсиялар уюштиришади. Суратда бир группа ўғил-қизларни боғ бағрида кўриб турибсиз.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ЛАГЕРДА БАЙРАМ

Жаҳонга донг таратган Бутуниттифоқ болалар лагери — «Артек»нинг ташкил топганига 40 йил бўлди. Шу муносабат билан пионер лагерларида тантанали линейкалар бўлиб ўтди.

В. И. Ленин номидаги пионер лагерида ҳам бу кун кенг нишонланди. Линейкада лагерь бошлиғи А. Нисенбойм болаларга «Артек»нинг 40 йиллик тарихи тўғрисида гапириб берди. Шундан сўнг тантанали қисм бошланди. Ўқувчилар бахтли болаликка бағишланган шеърларни дикломация қилишди.

Лагерда юбилей тантанасига яна бир тадбир шодиёнаси уланиб кетади. Бу ранг-баранг галстуклар кичик фестивалидир. Фестиваль лагерда чинакам байрамга айланади. Донгдор кишилар болалар ҳузурига меҳмон бўлиб келишади.

Пионер ва ўқувчилар фестивалнинг кўнгилдагидек ўтиши учун пухта ҳозирлик кўриб қўйишди.

ЯНГИ ШИФОХОНАЛАР

Халқимиз: «Соғлиғинг — туман бойлигинг» деб бечиз айтмаган. Соғлом кишининг ҳаёти қувноқ, сермазмун ўтади, меҳнати самарали бўлади.

Шаҳримизда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш тобора яхшиланиб боряпти. Янги даволаш муассасалари — касалхоналар, поликлиникалар, консультация пунктлари қурилапти.

Ўтган йили Октябрь районида 840 ўринли касалхона, 200 ўринли туғруқхона фойдаланишга топширилди. Бу йил районда аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш йўлида катта ишлар қилинмоқда. Шу яқин орада районда «тез ёрдам» станциясининг бўлими очилди. Бундай бўлимларни шаҳарнинг бошқа районларида ҳам очиш кўзда тутилмоқда.

Ўтган йили Чилонзор районида юз ўринли диспансер, замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган 2 та йирик поликлиника, физиотерапия кабинети мавжуд бўлган бирлашган клиника, 14 та саноат корхонасига хизмат кўрсатувчи медицина-санитария қисмлари ташкил топди.

Районда ташкил этилган медицина санитария қисмлари ўзининг катталиги жиҳатидан республикада энг йирик ҳисобланади. Чунончи, комплекслашган янги типовой даволаш объекти қуриб битказилиш арафасида турибди.

Булардан ташқари Тошкентдаги мавжуд клиникаларда, касалхоналарда янги бўлимлар ташкил этиляпти. 15, 10 ва 6-шаҳар касалхоналарида хирургия, функционал диагностика сингари янги бўлимлар очилди.

Н. РЎЗИМУҲАМЕДОВА.

ПОЙТАХТИМИЗ ОБОД, ОЗОДА БЎЛСИН

ШАҲАР КЎЧАЛАРИНИ КЕЗГАНДА

Шаҳримиз қиёфасига бир боқинг. Дилга ором бахш этувчи сайргоҳлар, атрофга муаттар ҳид таратиб чамандек очилиб ётган гулзорлар, теп-текис кўчалар, кун сайин бўй чўзаётган кўп қаватли бинолар кимнинг ҳам ҳавасини келтирмайди дейсиз. Гўзал Тошкент жамоли кун сайин очилиб боряпти.

Шаҳар кўчаларини айландик. Бири-биридан чиройли уйлар, ҳовлиларни кузатдик. Доғистон кўчасидаги 68, Урицкий кўчасидаги 29, Инженер кўчасидаги 16, Магнитогорск кўчасидаги 18, 20, Гайдар кўчасидаги 16-а, Уста Ширин кўчасидаги 127 ва Навоий кўчасидаги 2 уйларда бўлсангиз бахри дилингиз очилади. Бу ерда яшовчилар жамоатчилик асосида ҳовлини гулбоққа айлантирганлар. Ўнлаб турли гуллар очилиб ётипти. Кичкинтойлар учун ташкил қилинган спорт майдончалари кечқурунлари гавжум бўлади. Ҳаммаёқ озода, саранжом. Бундай ҳовлилар кўчалар истаганингизча топилади.

Аммо афсуски, мана бу суратларда тасвирлангандек кўчалар ҳам учраб туради. Юқоридаги сурат 3-Луначарский тупигида олинган. Кўча бошида «Узбекхлопкомаш» заводи жойлашган. Завод маъмурияти ўтган йили 4-қурилиш трести билан канализация ўтказишга шартнома тузган эди. Қурилиш бошқармаси бошлиғи ўртоқ Кириенко оғиз кўпиртириб ваъдалар ҳам берган эди.

Канализация ишлари бошлаб юборилди. Аввалига экскаватор, машиналар тиним билмади. Уч метр чуқур қазилгандан кейин трест ишчилари «бироз дам олишди». Хафталаб ишламай қўйишди. Ҳали у нарса етмайди, ҳали бу нарса йўқ деб бахоналар рўкач қилинаверди. Қанчадан-қанча маблағ сарфлаб тайёрланган темир бетон материаллари кўчада қолиб кетди. Кунлар кетидан кунлар, ҳафталар кетидан ойлар қувиб ўта бошлади. Шу кўчада яшовчи меҳнаткашлар шикоят қилмаган жой қолмади. Орадан беш-олти ой ўтгач чуқур кўмилди. Кўмилди-ю, қайта ковланди. Мана яна беш ойдан буён шу аҳволда ётибди.

Бу иш чўзилиб кетганидан завод директори ўртоқ Г. Никипоренко ҳам афсусланиб гапирди. У айбни қурилиш трести раҳбарлари зиммасига юкламоқда.

— Канализация ўтган йил охирида фойдаланишга топширилиши керак эди. Пудратчилар ҳали у деб бахона қилишади, ҳали бу деб...

Шу кўчада яшовчи Р. Сааков билан суҳбатлашиб қолдик. У ҳақли равишда шундай арз қилди:

— Бир йилдан ошдики, кўчамизнинг аҳволи шундай. Деразаларни оча олмаймиз. — Ҳаммаёқ чанг. Бу ҳам майли-я, ўтин-кўмир олиб келишга қийналаётганимизни айтмайсизми. Кўча бошидан ташиб келишга мажбур бўляпмиз. Тунов куни кичик ўғлим чуқурга тушиб кетиб, ўтакамизни ёрди.

Дарҳақиқат, бу 4-қурилиш трести раҳбарларининг беларволиги оқибати.

Иккинчи суратга қараб туриб, бу кўчами, кўлми, деб хайрон бўларсиз. Куйбишев районидаги Черкасская кўчасининг шу аҳволга тушиб қолиши ҳеч кимни ташвишга солмаётир. Кўча бошидаги қувирга алланарса тиқилиб қолган, сув кўчага оқиб ётипти. Асфальт йўл бутунлай ишдан чиққан.

Тошкентнинг белига камар бўлган Анхор бўйидаги қалин дарахтлар қуёш тиккага келганда ҳам тангадек жойга офтоб туширмайди. Сув шабадасида ёз кунлари ўтириб яхши хордиқ чиқариш мумкин. Аммо сувнинг ифлослиги кишини ранжитади. Анхор бўйида яшовчилар ўйламай ахлат ва чиқиндиларни сувга оқиза берадилар. Чемпион кўчаси ва Строительний проездда бўлсангиз, бу аҳволни ўз кўзингиз билан кўрасиз. Бу кўчаларда ахлат яшиклари йўқ. Чиқиндилар сувга оқизилмоқда.

Санитария-гигиена қоидаларининг қўпол равишда бузилаётганлигини бундан ташқари Хизматчи кўчасидаги 6-болалар уйида, Коммунал хўжалик министрлиги ҳовлиси, Муқимий кўчасидаги Тошкент медицина институтининг 3-ётоқхонаси, Станиславский кўчасидаги ТИИМСХ ётоқхонаси, Собир Раҳимов кинотеатри атрофи, Охунбобоев номли медицина билим юрти ҳовлиларида кузатиш мумкин.

Шу йил 20 апрелдан 20 майгача шаҳарни ободонлаштириш ва тозалик ойлиги ўтказилди. Ойликда 74,8 минг квадрат метр йўл капитал ремонтдан чиқарилди. Район коммунал хўжаликлари кучи билан 39 минг метр катта ва кичик ирригация тармоқлари тозаланди. 14 минг квадрат метрга яқин майдон гулзорга айлантирилди, мингдан ортиқ скамейкалар қўйилди. Шу даврда 25 та якшанбалик ўтказилди. Бунда 74 мингга яқин киши иштирок этди. 500 дан ортиқ кўча ва 8,5 мингга яқин ҳовли тозаланиб, тартибга келтирилди. Бу ишда экскаватор, кабель заводлари ишчи ходимлари, ТошМИ ва ТошДУ студентлари, Пушкин номли маданият ва истироҳат боғи ходимлари актив иштирок этдилар.

Лекин шаҳар ободончилиги учун курашни фақат ойлик ўтказиш билан тўхтатиб қўйиш бўлмайди. Ободончилик мавсумий иш эмас. Пойтахтимиз янада гўзал ва обод бўлсин учун ҳар доим курашайлик.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ш. УМУРЗОҚОВ.

1965 ЙИЛНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИ УЧУН

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“

газетасига обуна бўлишни унутманг!

Обуна баҳоси: ярим йил учун 2 сўм 64 тийин, уч ой учун 1 сўм 32 тийин, бир ой учун 44 тийин.

Обуна чекланмаган ҳолда «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, алоқа бўлимлари ва узеллари, шунингдек иш ва ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

МАКТАБЛАРДА ИМТИҲОНЛАР

ЯХШИ БАҲОЛАР БИЛАН

Мактаб ҳовлисига кирганимизда тўп-тўп бўлиб суҳбатлашиб ўтирган болаларга кўзимиз тушди.

— Булар 11-синф ўқувчилари, — деди 96-мактаб илмий бўлим мудири Маҳамад Жабборов. — Бугун рус тилидан имтиҳон топширишаяпти. Бу тўртинчи имтиҳон. Она тили, химия ва физика фанлари юзасидан бўлиб ўтган имтиҳонларни мактабимиз ўқувчиларининг қарийб 75 проценти «4» ва «5» баҳоларга топширишди. Бу мактабда имтиҳонларни яхши ўтказиш билан бирга ўқувчиларнинг ёзги каникулларини намунали ташкил этишга ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Имтиҳонларни муваффақиятли якунлаган 5-синф ўқувчилари ҳозир «13-Бўстонлиқ» боғдорчилик совхозида ташкил этилган пионерлар лагерида мириқиб хордиқ чиқаришаяпти.

Бўстонлиқдаги 96-мактабда таълим-тарбия ишлари ана шундай намунали йўлга қўйилган. Бу эса ўқув йилининг муваффақиятли якунланишини таъминлашда муҳим роль ўйнаяпти.

Э. ЮНУСОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ТАНГАГА ЁЗИЛГАН ХАТ

Олтмиш сўздан иборат бўлган бу хат ўн тийинлик тангага ёзилган. Уралнинг машҳур ўймакор устаси А. М. Сисолятин Кисловодскдаги ўлкашунослик музейига ана шундай ўзига хос табрикнома йўллади. Тангага ёзилган хатда ўймакор Кисловодск аҳолисини шаҳарнинг маданий ҳаётидаги катта воқеа — ўлкашунослик музейи очилиши билан табриклайди.

ИНЖЕНЕР ВА КЎПРИКЛАР

Ленинграддаги темир йўл транспорти инженерлари институтининг олимлари инженер Владимир Чеменанинг дунёдаги кўприклар билан қизиқиши фанга жуда катта фойда келтирди, деб ҳисобламоқдалар. Инженер В. Чеменанинг «бутун дунёдаги кўприклар» фотосуратлари ва расмларини тўплаганлиги мисли кўрилмаган аҳамиятга эгадир.

Чемена ўз коллекциясини бундан 57 йил илгари тўплай бошлаган эди. Унинг альбомларида уч минг кўприкнинг сурати бор. Коллекцияда Нью-Йорк, Ленинград, Лондон, Скандинавия шаҳарларидаги кўприклар, жаҳондаги энг йирик дарёлар устига қурилган транспорт магистраллари суратлари билан бир қаторда ер устидан ўтган водопроводлар учун мўлжалланган нодир антиқ иншоотлар ҳам бор.

Владимир Чемена жаҳон кўприксозлигининг тасвирий тарихини темир йўл инженерлари институтига совға қилди.

ҚИЗИЛЎНГАЧДАН ТОПИЛГАН СОАТ

Брянск область касалхонасининг хирурги Г. Петухов кабинетида одамнинг қизилўнгачидан чиқариб олинган бегона жисмлар ажойиб «музейи»ни кўрасиз. Бу ерда нималар йўқ дейсиз. Турли-туман тангалар, тугмалар, металл парчалар, тўғноғичлар, игналар бор. Бир паришонхотир шахматчи ўйин вақтида фарзинни ютиб юборган экан.

Яқинда «музей» янги «экспонат» билан бойиди: бир кишининг қизил ўнгачидан «Победа» қўл соати олинди.

(ТАСС МУХБИРИ).

Редактор ўринбосари
Т. РАСУЛЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Студент ёзи, Трембита куйлаган жойда**, 18.25 — **Телевизион янгиликлар**, 18.40 — **Иккинчи истеъдод** (Тошкент телестудияси фильми премьераси), 19.20 — **Киножурнал ва Аҳмад қани?** номли кинокомедия.

21.00 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.05 — **Телевизион янгиликлар**, 21.20 — **Олтин водий** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/VI да **Аида**, 20/VI да кундуз **Франческа да Римини, Соялар, Болеро**, кечқурун **Травиата.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Оқар Волга — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Ёр-ёр — «УЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (кеч соат 10-20 минутда).

Севги чоғи — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳозирча фронт мудофаада — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим ва кундуз 2 да).

Уч миллион ҳақида суд (тоқ соатларда). **Итальянча қўйди-чиқди** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК».

Гулливер саёҳати — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, ПУШКИН номли.

Париж сирлари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бир сумка юрак — КАФАНОВ номли.

Қўйди-чиқди бўлмайди — «1 МАЙ».

Осмон калити — «УДАРНИК».

Уч мушкетёр — ТЕЛЬМАН номли.

27 июнда Андижон областининг «Савай» совхозида Ўзбекистон ССР

ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

учинчи чиқарилиш билетларининг

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ

бўлади.

30 тийинлик лотерея билетига: «Москвич» автомашинаси, «Иж-планета» мотоцикли, пианино, «Рекорд» телевизори ва бошқа қимматли буюмлар

ЮТИШ МУМКИН.

Пул-буюм лотереяси билетларини сотиб олинг!

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИДА

20 июндан 30 июнгача

болалар пойафзали

СОТИШ-ВИСТАВКАСИ

уюштирилади.

Бу пойафзал Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгашига қарашли фабрикалар томонидан ишлаб чиқарилган.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФИ

ТЕЛЕГРАФИСТЛАР

КУРСИГА

ўрта маълумотли кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4 ой.

Курсни тамомлаганлар Марказий телеграфда иш билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 28-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Туроб Тўла асари

МОМО ЕР

2 парда, 13 кўринишли музикали драма.

(Ленин мукофоти лауреати **Чингиз Айтматовнинг** «Она ер» қиссаси асосида)

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби **Икром Акбаров** музикаси.

Постановкачи режиссёр — **Абдурашид Раҳимов**, дирижёр — **Қувонч Усмонов**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. Визель**, балетмейстер — **Омон Назруллаев**, хормейстер — **Аҳад Ҳомидов**, режиссёр ассистенти — **Раиса Муҳиддинова**, концертмейстерлар — **М. А. Фурман, М. Б. Малина.**

Диссертация ёқлайдилар

1965 йил 29 июнь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ҳузуридаги химия фанлари юзасидан илмий даражалар бериш бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Тарас Шевченко кўчаси, 1-уй, акт зали) химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

М. В. Петрова: «Лойнинг ва лойли суспензиянинг физик-химик ва структур-механик хоссаларига сувда эрийдиган К-4 полиэлектролитининг таъсири» деган темада.

Г. К. Стергиу: «Мис-циллюлоза бирикмасига тиазолидон таъсири билан пахта целлюлозасига ёруғлик ва чиришга чидамлилик хоссасини бериш» деган темада.

1965 йил 29 июнь эрталаб соат 11 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети юридик факультетининг илмий совети мажлисида (Навоий кўчаси, 48-уй, акт зали)

К. Назаров — юридик фанлар кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг социалистик қонунчиликни таъминлаш ва жамоат тартибини сақлаш бўйича ҳозирги даврдаги фаолияти (Ўзбекистон ССР материаллари асосида)» деган темада

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, Строительний проезд, 59-уйда турувчи **Юрий Иванович Гомаданинг** Закарпатье область, Береговский район, Нижний Ремети қишлоғида турувчи Оксана Михайловна Маргитичдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Циолковский кўчаси, 151-уйда турувчи **Анастасия Ефимовна Ивановани**нг Лепехин кўчаси, 98-уйда турувчи Евгений Иванович Кочебаровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

2-сирцовий тупик, 9-уйда турувчи **Валентина Дмитриевна Кузьминанинг** Исаакян кўчаси, 2-проезд, 375-уйда турувчи Геннадий Семёнович Кузьминдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Янги маҳалла кучаси, 36-уйда турувчи **Угилой Утбосаровна Каримова**нинг Волгоградск кучаси, Смольний проезд, 13-уйда турувчи Жўрабой Алимович Каримовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Сағбон кўчаси, 4-тупик, 2-уйда турувчи **Ойимхон Юсупова**нинг шу уйда турувчи Қурбон Юсуповдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Чиғатой кўчаси, 2-тупик, 7-уйда турувчи **Мавжуда Ғаниевна Тўлабоева**нинг Тошкент область, Калинин район, Ленин қишлоқ советидаги Калинин номли колхозда турувчи Раҳим Тўлабоевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Комсомол кўчаси, Фарҳод проезд, 13-уйда турувчи **Раиса Искандаровна Рўзматованинг** Дўмбиробот кўчаси, 1-Гавҳар проезд, 44-уйда турувчи Искандар Сирожиддинович Рўзматовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тимирязев кўчаси, 83-уйда турувчи **Гамир Фатихович Хатиповнинг** шу уйда турувчи Илеонура Фатиховна Хатиповадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02066. Индекс — 64969. Нашр. № 1785.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЮКСАЛТИРИШДА ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ!

Тошкент область партия комитетининг пленуми

Илгари хабар қилинганидек, 18 июнда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг учинчи пленуми бўлиб ўтди.

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ **П. В. Костриков** «КПСС Марказий Комитети март Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленуми ва Тошкент область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми томонидан белгиланган муҳим ва ҳаётий тадбирлар, — деди докладчи, — коммунистларни, областимизнинг барча меҳнаткашларини янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритиш учун курашга илҳомлантириб юборди.

Область партия комитетининг бу пленумида биз партия Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари асосида областимизда навбатдаги беш йилликка қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш йўлларини белгилаб олишимиз керак.

Кейинги йилларда областимизнинг колхоз ва совхозлари партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрликлари туфайли пахта, каноп пояси, дон, сабзавот, полиз экинлари ҳосилдорлигини, картошка, гўшт, сут, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва уни давлатга сотишни сезиларли даражада кўпайтирдилар. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча соҳаларини механизациялаштириш даражаси икки баравар оширилди.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ҳали ҳамма колхоз ва совхозлар ҳам қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўлида мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланаётганлари йўқ. Областнинг 28 колхоз ва совхозида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 20 центнерга, қарийб 40 та колхоз ва совхозда 25 центнерга ҳам етмайди. Сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулотлари, мева ва узум жуда кам миқдорда етиштирилмоқда. Область партия ташкилоти, совет, қишлоқ хўжалик органлари КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда йўл қўйилаётган камчиликларни тез вақт ичида бартараф этишлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленуми навбатдаги беш йиллик вазифаларини белгилаб берди. Беш йилликнинг охирида — 1970 йилда Тошкент области белгиланган план бўйича 338 минг тонна пахта етиштириши керак. 1970 йилга бориб пахта ҳосилдорлиги олдинги беш йилликдаги 21,7 центнер ўрнига 24,5 центнерга етказилиши лозим.

Область партия комитети ва область ижроия комитети районлардан тушган таклифларни кўриб чиқиб, навбатдаги беш йилликда пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан қуйидаги контрол рақамларни пленум муҳокамасига қўйдилар. 1970 йилда Оққўрғон районида 71 минг тонна, Бекобод районида 44,3 минг тонна, Бўка районида 75 минг тонна, Юқори Чирчиқ районида 16 минг тонна, Калинин районида 11,5 минг тонна, Оржоникидзе районида 12,7 минг тонна, Ўрта Чирчиқ районида 57,2 минг тонна ва Янгийўл районида 50,3 минг тонна пахта етиштирилиши кўзда тутилади.

Областнинг колхоз ва совхозлари 1970 йилда давлатга 290 минг тонна каноп пояси етказиб беришлари керак. Бу 1965 йилдагига нисбатан 40 минг тонна кўп демакдир.

1970 йилга бориб 243 минг тонна сабзавот, 67 минг тонна картошка, 90 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 88 минг тонна мева ва узум етиштириладиган бўлади.

Докладчи пленум қатнашчиларининг диққатини шу нарсага жалб этдики, об-ҳаво қулай келганлигига қарамасдан областда ҳар йили сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулотлари, мева ва узум етиштириш планлари барбод бўлаяпти. Кўпгина хўжаликлар ва ҳатто районлар кам ҳосил олмоқдалар. Маҳсулотнинг бир қисми эса талон-тарож қилиб юборилаяпти.

Область колхоз ва совхозларида 1964 йилда сабзавот экинларининг ўртача ҳосилдорлиги гектар бошига 155 центнерни, Оққўрғон районида 96 центнерни, Бекобод районида 65 центнерни, Бўка районида 107 центнерни ташкил этди. Айрим ихтисослаштирилган хўжаликларда эса ҳосилдорлик бундан ҳам паст.

Областда сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулоти, мева, узум тайёрлашда нонормал бир ҳол вужудга келган. Бу маҳсулотларни бир йўла 3—4 ташкилот тайёрлайди. Лекин уларнинг бирортаси ҳам хўжаликда давлатга сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари сотиш планининг бажарилишига амалда жавоб бермайдилар. Сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, мева тайёрлашни марказлаштириш масаласи пишиб етилди. Агар тайёрловчи битта бўлса, ҳарид қилишдаги камчиликлар йўқотилади, масъулият кучаяди, хўжалик раҳбарлари ҳосил тақдири тўғрисида дурустроқ қайғурадиган бўладилар, оқибат натижада бу маҳсулотлар кўплаб етиштирилади.

1970 йил учун белгиланган планга кўра Тошкент области 25 минг тонна дон, шу жумладан 17 минг тонна шоли сотиши керак.

Навбатдаги беш йилликда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш сезиларли даражада кўпайтирилиши зарур. 1970 йилда давлатга 25,3 минг тонна гўшт, яъни 1965 йил учун белгиланган пландагина нисбатан 5,8 минг тонна кўп гўшт, 68,4 минг тонна, ёки бу йилгига нисбатан 16,4 минг тонна кўп сут, 100 миллион дона ёки бу йилгига нисбатан қарийб 3 баравар кўп тухум, 1240 тонна жун сотилиши керак. Область пиллачилари давлатга 1350 тонна пилла сотишлари лозим.

Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ҳозирги вазифаси шундан иборатки, улар кўп йиллик маълумотлар, юзага келган шарт-шароитлар ва хўжаликларнинг ихтисослаштирилишини, шунингдек табиий тупроқ шароитлари ва меҳнат ресурсларини ҳисобга олган ҳолда колхозлар, совхозлар ва бошқа хўжаликлар бўйича қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашё етиштириш ва тайёрлаш планларини тўғри жойлаштиришлари зарур. Планлаштиришни шундай ўтказиш керакки, натижада ҳамма хўжаликлар бир хил, ўз қобилиятларига яраша иш юритсинлар. Бизнинг хўжаликларимиз ўзларининг беш йиллик планларида давлатга сотиш учун пландан ташқари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўзда тутишлари бугунги талаб даражасидаги вазифалардандир.

Докладчи шуни қайд қилиб ўтдики, Тошкент областида қишлоқ хўжалигини юксалтириш суғориш ва мелиорация ишларини ривожлантириш, сув хўжалиги қурилишини ҳажмини кескин даражада ошириш билан чамбарчас боғлиқдир. Кейинги йилларда Тошкент областида суғориладиган деҳқончиликни яхшилаш ва ривожлантириш соҳасида бирмунча ишлар қилинди. Лекин янги ерларни ўзлаштириш суст бораяпти. Кейинги уч йил ичида область бўйича 12 минг гектар ер экин майдонлари ҳисобидан чиқиб кетгани ҳолда қарийб 8 минг гектар янги ер ўзлаштирилди, холос. Айниқса Бекобод, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ ва Бўка районларидаги хўжаликларда ерларнинг мелиоратив ҳолати қониқарсиз аҳволдадир. Эндиликда навбатдаги беш йиллик учун ирригация қурилиши юзасидан катта программа белгиланди.

1966—1970 йилларда 44,2 минг гектар янги, қўриқ ерни ўзлаштириш, 37 минг гектар майдонни сув билан таъминлаш ва мелиоратив ҳолатини яхшилаш кўзда тутилмоқда. Чорвоқ сув омбори қурилишидаги ишларнинг суръати 1967 йилдаёқ қишлоқ хўжалигининг сувга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш имкониятини беради. Беш йил ичида Бўка районидаги Кўкорол массивида 16,2 минг гектар янги қир ерларни ўзлаштириш вазифаси турибди. Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларида 12,3 минг гектар янги ер ўзлаштирилади ва экин экиш учун тайёрланади. Беш йил ичида Жўн Шимолий ва Юқори Тошкент каналларининг этакларида янги ерлар ўзлаштирилади. Янги ўзлаштирилган ерларда янги совхозлар ташкил этилади.

Бундан ташқари хўжалик ичидаги мавжуд ерларнинг ҳаммасини ўзлаштириш керак. Область бўйича бундай ерлар 8 минг гектардан ошади. Ишни шундай ташкил этиш керакки, янги ерлар қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб кетмасин. Ирригация системаларининг фойда бериш коэффициентини ошириш мақсадида областдаги хўжаликлар 1965—1966 йилларнинг куз ва қиш мавсумида каналларни 30 минг куб метрдан кўпроқ ҳажмда бетонлаштиришлари зарур.

Докладчи шуни таъкидлаб ўтдики, навбатдаги беш йилликда янги ерларни ўзлаштирилиши натижасида ҳозирги экин майдонларни сезиларли даражада кенгаяди, деган гап эмас. Ҳозир экин экилаётган майдонларнинг кўп қисмини келажакда граждан ва саноат қурилишига ва бошқа ишларга бўшатиб берилади. Контроль рақамлар белгиланган миқдордаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш учун деҳқончилик маданиятини юксалтириб, экинлардан олинадиган ҳосилни ошириш ва чорвачилик маҳсулдорлигини кўпайтириш зарур. Бунинг учун эса илғор тажриба ва фан ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш талаб қилинади. Бу катта ва масъулиятли иш олимлар, мутахассислар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларидан қунт билан ижодий меҳнат қилишни талаб этади. Агрономлар, зоотехниклар, ирригаторлар, ветеринария ходимлари ва экономистлар ўзларининг бутун маҳоратларини илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этишга сарфлашлари керак.

Докладчи чорвачилик соҳасидаги вазифаларга тўхталиб шуни айтдики, кейинги йилларда областнинг колхоз ва совхозларида ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, молларнинг зотини яхшилаш, чорвачилик биноларини қуриш, механизацияни кенг қўллаш, юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширдилар. Чорвачиликда меҳнатни ташкил этишнинг энг қулай формасини қидириб топиш юзасидан ҳам анчагина ишлар қилинди. Бу йил колхоз ва совхозларда 134 та комплекс чорвачилик бригадалари тузилди. Бу бригадалар 470 звенони бирлаштирди ва ем-хашак етиштириш билан ҳам шуғулланмоқда. Бригада ва звеноларнинг фаолияти чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш имкониятини берадиган хўжалик ҳисоби шартномаларига асосланган. Агар хўжаликнинг ана шу муҳим соҳаси бўйича, навбатдаги беш йилликда кўзда тутилаётган маррага етиб олиш бизнинг олдимизда турган муҳим вазифалардандир.

Айниқса сут етиштиришни кескин даражада кўпайтириш зарур. Шу мақсадда сигирларнинг туёғини кўпайтиришга, зотини яхшилашга, сутдаги мой миқдорини оширишга, чорвачилик фермаларидаги сермеҳнат ишларни кенг механизациялаштиришга жиддий эътибор берилмоғи зарур. Областда бу вазифаларни бажариш учун барча имкониятлар мавжуд. Шундай хўжаликлар борки, уларда юксак кўрсаткичларга эришилмоқда. 4-«Чиноз» наслчилик совхози, Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози ана шулар жумласидандир.

Чорвачиликдаги ишларни ташкил этиш ихтисослаштиришга асосланиши лозим. Областимиздаги паррандачилик фабрикалари хўжаликларни ихтисослаштириш афзал эканлигини яққол исботлаб турибди. Агар 1960 йилда областдаги барча колхозлар ва бошқа давлат хўжаликлари 7,5 миллион дона тухум етиштирган бўлсалар, бу йил иккита паррандачилик фабрикасининг ўзигина 19,8 миллион дона тухум етказади. Тошкент паррандачилик фабрикасида 1964 йилда ҳар бир тухумнинг таннархи 5,1 тийинни ташкил этди.

Бундан буён чорва молларининг туёғини кўпайтириш, ем-хашак базасини мукаммаллаштиришга ҳам алоҳида эътибор берилиши зарур.

Шундан кейин докладчи областда чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш масаласига тўхталди. Бу соҳадаги ишимиз талабга тўла жавоб бермайди. Колхоз ва совхозлар гўшт ва тухум етиштириш ва уни давлатга сотишда сусткашлик қилмоқдалар. Район партия комитетлари, район қишлоқ хўжалиги бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари яқин вақт ичида чорвачиликдаги аҳвол билан конкрет шуғулланишлари лозим. Токи ҳар бир хўжалик чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва уни давлатга сотиш планларини муваффақиятли бажарсин ва чорва қишловига намунали тайёргарлик кўрсин.

Партия, ҳукуматимиз қишлоқ меҳнаткашларига катта ғамхўрлик қилмоқдалар, деди докладчи. Шу туфайли кейинги йилларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш кескин кўпайди, айни вақтда уларнинг таннархи арзонлашди. Бу хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлаш, даромадни кўпайтириш ва бўлинмас фонд, ҳамда меҳнатга тўланадиган фондларга кўплаб пул ажратиш имконини берди. Агар 1958 йилда область колхозлари бўйича олинган даромад 115 миллион сўмни ташкил этган бўлса, ўтган йили 176 миллион сўмдан ошиб кетди ёки илгарига нисбатан 61 миллион сўмга кўпайди. 1964 йилнинг охирига келиб колхозларнинг бўлинмас фонди 112,2 миллион сўмни ташкил этди. Бу 1959 йилнинг биринчи январидагига нисбатан 75 процент кўпдир. Область колхозлари колхозчилар меҳнатига тўланадиган маблағларни анча оширдилар. Қишлоқ хўжалик артели аъзоларининг ўртача йиллик даромади ҳам сезиларли даражада ошди.

Ҳали хўжаликларнинг рентабелли даражаси паст ва бугунги куннинг талабига жавоб бермаётир. Бу фан ютуқлари ва илғор тажриба, комплекс механизация қишлоқ хўжалигига унча қониқарли жорий этилмаётганлигининг оқибатидир.

Колхозчилар меҳнатига тўланадиган маблағларнинг талон-тарож қилинаётганлигини кўрсатувчи фактлар содир бўлмоқдаки, бунга сира чидаб бўлмайди. Область колхозларида дебитор қарзлари ҳаддан ташқари кўп. Яқинда Бўка райони хўжаликлари текшириб кўрилганида қишлоқ хўжалиги артели Уставининг принципларини қўпол равишда бузилганлиги аниқланди. Колхозларнинг айрим раҳбарлари қишлоқ хўжалиги артелига раҳбарлик қилишда демократик асосларнинг бузилишига йўл қўймоқдалар. Бундан ташқари хўжаликларда ердан фойдаланиш, моддий—пул маблағларини сарфлашда йўл қўйилаётган камчиликларни ҳам тўла бартараф этиш зарур.

1966 йилда колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съезди чақирилади. Бунда қишлоқ хўжалиги артелининг янги устави ишлаб чиқилади. Уставнинг тахминий лойиҳасига таклифлар киритиш учун ҳозирдан бошлаб тайёргарлик кўриш керак. Район партия комитетлари бу таклифларни кенг колхозчилар оммаси, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги билан алоқадор бўлган район партия ташкилотларининг ходимлари иштирокида кенг муҳокама қилишни ташкил этишлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари асосида совхозлар ишини тубдан яхшилаш масаласи алоҳида аҳамиятга эгадир. Шунга эришиш керакки, ҳамма совхозлар рентабелли бўлсин, хўжаликни бошқаришда бошқаларга ўрнак кўрсатсин, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан бериладиган давлат планларини ҳам, фойда олиш топшириқларини ҳам сўзсиз бажарсин.

Колхоз ва совхозларнинг рентабелли даражасини оширишда хўжалик ҳисобини кенг жорий этиш муҳим аҳамиятга эга. Бир қатор хўжаликларда ишлаб чиқаришнинг турли тармоқларини хўжалик ҳисобида ишлашга ўтказиш юзасидан бир мунча қимматли тажриба тўпланди. Бир неча йиллардан буён бригада ва звенолар учун технологик карталар тузиб келинаяпти. Бу карталарда йил давомида қай усулда, қанча ҳаражат билан қандай ишларнинг бажарилиши, қанақа ҳосил олиниши белгиланади. Ҳозир ҳамма жойда етиштирилган маҳсулотнинг миқдори ва сифатига қараб меҳнатга ҳақ тўлаш тартиби жорий этилмоқда. Бу тартиб хўжалик ҳисобига асосланган. Ана шу тўпланган тажрибани кенгроқ жорий этиш зарур.

Хўжалик ҳисоби принципларини жорий қилишда меҳнатни ташкил этишнинг звено формасига ўтиш катта роль ўйнайди. Комплекс механизациялашган звенолар меҳнатни ташкил этишнинг бу формаси моддий маблағларни тежаб-тергаб сарфлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, мўл ҳосил етиштириш, оқибат натижада хўжалик экономикасини мустаҳкамлашга имкон беришини амалда исботладилар.

Область колхоз ва совхозларида 1965 йилда 3996 та комплекс механизациялашган звено тузилди. Уларнинг 2865 таси пахтачилик, 577 таси сабзавоткорлик, 303 таси ғаллачилик, 47 таси лубкорлик ва 116 таси ем-хашак етиштирадиган звенолардир. Бу звеноларнинг дастлабки ойларда қилган ишининг ўзи меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси нақадар афзал эканлигидан яққол далолат бериб турибди. Звенонинг ҳар бир аъзосига муайян миқдорда ер участкаси ажратиб берилган, меҳнатга бажарилган иш нормаларига қараб эмас, ишнинг сифати, экиннинг ҳолатига қараб ҳақ тўланаётган жойларда жуда яхши кўрсаткичларга эришилмоқда.

Бироқ айрим колхоз ва совхозларда звено формасига нисбатан нотўғри муносабатда бўлинмоқда. Бундай хўжаликларнинг раҳбарлари оғизда звено системасининг тарафдорлари-у, амалда нарядли системани сақлаб қолганлар, звеноларга ёрдам бермайдилар. Бундай фактларни «Бўка» совхозида, Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма», Энгельс номли колхозларда ва бошқа бир қатор хўжаликларда учратиш мумкин.

Докладчи 1965 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида бир мунча жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги тўғрисида ҳам гапириб ўтди. Оққўрғон, Калинин ва Бекобод районларидаги колхоз ва совхозлар ҳанузгача экин экиш планларини бажарганлари йўқ. Бир қатор районларда ғўза парваришини қониқарсиз олиб борилмоқда. Катта-катта майдонларни ўт босган. Ўтказилган ўзаро текширишлар шуни кўрсатдики, айниқса Бекобод, Бўка ва Янгийўл районларида ғўза парвариши талабга жавоб бермайди. Пахта майдонларига қишлоқ хўжалик зараркунандалари тарқалабошлаган, бўлишига қарамасдан хўжаликларнинг раҳбарлари хашаротларга қарши курашишга етарли эътибор бермаётирлар.

Айниқса суғоришнинг қониқарсиз ташкил этилаётганлиги ачинарли бир ҳолдир. Жойларда сувни исроф қилиш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Сув камчил бўлган бу йилги шароитда, Бўка, Ўрта Чирчиқ ва Калинин районларидаги хўжаликларда сувдан фойдаланиш коэффициенти паст бўлаётир. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга жиддий эътибор бермоқ зарур. Хўжаликлараро ҳам, бўлинмалар, бригадалар ва звенолараро ҳам сув оборотини жорий этиш керак. Суғориш ишларини ниҳоятда сифатли ўтказишга эришилса, жуда яхши бўлади.

Областда хашак ва беда ўрим-йиғими жуда қониқарсиз олиб борилаяпти. Силос бостиришга тайёргарлик кўриш ишлари ҳам талабга жавоб бермайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XVII пленумида бизнинг областимизда ғалла комбайнларини тайёрлашга етарли эътибор берилмаётганлиги танқид қилинган эди. Ғалла пишиб етилди, ўрим-йиғим ҳам бошланиб кетди. Лекин шундай бўлишига қарамасдан областдаги хўжаликларда ҳали 257 та ғалла комбайни ремонтдан чиқарилмаган.

Областимиз давлатга пилла сотиш планини бажаролмай қолди. Планни ҳам, социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан бажарилишига эришиш учун қўшимча курт боқишни дарҳол ташкил этишимиз керак.

Ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан колхоз ва совхозлар бошланғич партия ташкилотларининг, барча қишлоқ коммунистларининг ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишларига боғлиқ. Ҳозир бизда 25 минг коммунистни ўз сафларига бирлаштирган 760 та бошланғич партия ташкилоти бор. Коммунистлардан қарийб 17,5 минг киши бевосита ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқда.

Колхоз ва совхозларда 14 минг коммунистни ўз сафларига бирлаштирган 174 та бошланғич партия ташкилоти иш олиб бормоқда. Бу жуда катта куч. Қишлоқ коммунистлари партия ва ҳукуматимиз белгилаб берган вазифаларни бажариш учун бу ишга меҳнаткашлар оммасини тўла жалб этишга қодирдирлар.

Областда шундай колхоз-совхоз партия ташкилотлари борки, улар жуда яхши ишламоқдалар. Докладчи Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз ва Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози партия ташкилотларининг илғор иш тажрибасини батафсил гапириб берди. Лекин шулар билан бир қаторда ишлаб чиқаришга ёмон таъсир қилаётган, жиддий камчиликларга йўл қўяётган, уюшқоқсизлик кўрсатаётган ва ташаббус кўрсатмаётган партия ташкилотлари ҳам оз эмас. Вазифа шундан иборатки, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши аҳволи қишлоқ меҳнаткашларини тарбиялаш, партия, давлат ва меҳнат интизомига қатъий амал қилиш учун колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг масъулиятини ошириш керак. Қишлоқ партия ва касаба союз ташкилотларининг ишида социалистик мусобақага раҳбарлик қилиш вазифаси муҳим ўринни эгаллайди.

Партиявий ишларимизнинг фойдалилиги йиғилишлар ва кенгашларнинг, қарор ва кўрсатмаларининг миқдори билан эмас, балки тонна-тонна пахта, сабзавот, картошка, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан ўлчанади, деди докладчи ўз сўзининг охирида. — Биз етти йилликнинг охирги йили учун белгиланган планларни ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарилишига эришиш, янги беш йиллик планни муваффақиятли суратда амалга ошириш учун мустаҳкам замин яратиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишимиз, барча резерв ва имкониятлардан баракали фойдаланишимиз керак.

Доклад юзасидан музокаралар бўлди. Биринчи бўлиб Янгийўл район партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Алимов** сўзга чиқди. У район колхозлари етти йилликнинг сўнгги йилида пахта етиштириш юзасидан олган юксак мажбуриятларини бажариш учун шу кунларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилаётганликларини айтиб ўтди.

— Партия Марказий Комитетининг март Пленуми, — деди у, — пахтакорлар ва барча қишлоқ меҳнаткашлари олдига экинлардан мўл ҳосил етиштириш вазифасини қўйди. Янгийўлликлар ана шу вазифаларни бажариш йўлида барча тадбирларни тўла амалга ошириш учун курашмоқдалар. Пахтакор колхозларда нарядсиз ва хўжалик ҳисобида ишлайдиган звеноларнинг ташкил этилганлиги олдимизга қўйилган вазифаларни адо этишда ижобий роль ўйнади. Нарядсиз ишлаётган звеноларда меҳнатнинг ташкил этилиш формасидан механизаторлар ва пахтакорлар хурсанд бўлмоқдалар. Чунки ана шу усулда иш олиб борилаётганлиги ҳар бир кишини меҳнатга бўлган муносабатини ижобий томонга ўзгартириб юборди.

Тошкент шаҳар Киров район партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Каприелов** сўзга чиқиб бундай деди:

— Районимиз ишчи ва хизматчилари оталикдаги хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатиш учун курашиб келмоқдалар. Районимиз меҳнаткашлари ўтган йилларда пахта йиғим-терим вақтида колхозларга бориб мўл-ҳосилни йиғиштириб олишда ёрдам берар эдилар. Терим ишлари тобора кўпроқ механизациялашаётганлиги учун биз ҳам механизатор кадрлар тайёрлашга эътибор қилмоқдамиз. Шу мақсадда районимизда 130 киши терим машиналарининг бошқаришни ўрганмоқда.

Калинин районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Ортиқовга** сўз берилади.

Колхозимиз пахтакорлари ва механизаторлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини пухта ўрганиб, қишлоқ хўжалик ишларини олиб боришда ана шунга амал қилмоқдалар. Шу йил кўкламдан бошлаб пахтачилик звеноларини хўжалик ҳисобига ўтказилиши ва нарядсиз ишлаётганлиги бунинг яққол мисолидир. Колхозда ҳозир 21 та звено бўлиб, буларнинг ҳаммаси хўжалик ҳисобида иш олиб бормоқда. Мана шу звеноларнинг аъзолари астойдил меҳнат қилиб ғўзани нормал ривожланишига эришмоқдалар. Далаларга борсангиз пайкалларнинг бегона ўтдан тозаланганлигини, ер юмшоқ ҳолда сақланаётганлигини кўрасиз. Ҳар бир колхозчи ва механизатор ғўзани кўз қорачиғидай сақлаб унинг серҳосил бўлиши учун ҳаракат қилмоқда.

Партиямиз Марказий Комитети март Пленумида ҳосилдорликнинг ошириш омилларидан бири — алмашлаб экишга катта эътибор бериш зарурлигини кўрсатиб ўтилди. Бу оқилона тадбир бўлиб, пахтакорларимизни қувонтириб юборди. Биз пахта-беда алмашлаб экиш тартиби пахтачиликни ҳам, чорвачиликни ҳам ривожлантиришда катта роль ўйнашини амалда кўрганмиз. Шу мақсадда ерларимизнинг 69 процентига пахта ва қолган қисмига беда экиб тўққиз далали алмашлаб экиш тартибини амалга оширамиз.

Партиямиз Марказий Комитети Пленумида таъкидлаб ўтилганидек совет кишиларини қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш бизнинг асосий вазифамиздир. Чорвачиликни ем-хашак базасини мустаҳкамламай туриб ривожлантириб бўлмаслигини ҳар бир киши яхши билади. Бизда ем-хашак экинларини етиштириш ферма қошида ташкил этилган бригада зиммасига юклатилган. Бу бригада аъзолари йил давомида чорва моллари учун қанча ем-хашак кетишини биладилар ва шунга қараб экин экадилар. Ҳозир биз беданинг иккинчи ўримини тугалламоқдамиз. Ҳосили чакки эмас. Шу билан бирга силосбоп маккажўхори ва хашаки лавлагини ҳам яхши парвариш қилиб мўлжалагидан анча кўп озуқа тайёрлаб қўямиз.

Колхозимиз давлатга 60 тонна гўшт етказиб берди. Ярим йиллик сут тайёрлаш плани бажарилди. Чорвадорларимиз маҳсулот етиштиришни яна кўпайтириш учун зарур тадбирларни тўла амалга оширадилар.

Абдулла Ортиқов ғўза парвариши ишларига алоҳида тўхталиб ҳозирги кунда ғўзани қондириб суғориш энг муҳим вазифалардан эканлигини айтиб ўтди. Саратон кирган шу кунларда сувчилар кечасию-кундузи далада бўлишлари, ғўзани қондириб суғориш учун курашишлари керак. Колхозимизда шу мақсадда сувчилар сафи кўпайтирилди. Уларга қулай шароит яратиб берилди. Суғориш ишлари устидан пухта контроллик ўрнатилди.

«Ленинизм» колхозининг пахтакорлари ва чорвадорлари партиямиз Марказий Комитети Пленумида айтилганидек, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл етиштирадилар, бу билан улар областимизда пахтачилик ва чорвачиликни ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг участка бошлиғи ўртоқ **А. Альчикова** сўзга чиқиб, ўз участкаси пахтакорлари мўл ҳосил учун қандай курашаётганликларини гапириб берди. — Биз, деди у, — ғўза парваришини ҳар тарафлама яхшилаб, унинг эрта ривожланиши ва ҳосилга кириши учун астойдил меҳнат қилмоқдамиз. Қатор ораларини шу кунга қадар икки марта сифатли ишладик. Озиқлантириш ва суғориш белгиланган муддатларда ўтказилмоқда. Шу сабабли ғўзамиз эрта шоналага кирди ва шу кунларда текис гулламоқда. Биз эришилган дастлабки ютуқни мустаҳкамлаб, мўлжалдаги 40 центнердан ҳосил етиштириш соҳасидаги мажбуриятимизни шараф билан бажарамиз.

Пленум қатнашчилари Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозининг бош бухгалтери ўртоқ **М. Каримов**нинг сўзини зўр эътибор билан тингладилар. У бундай деди:

— КПСС Марказий Комитети март Пленумидан кейин бизнинг колхоздан 100 минг сўм эски қарзимиз кечиб юборилди. Бу қишлоқ меҳнаткашларини жуда хурсанд қилди. Партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигидан чексиз миннатдор бўлган колхозчилар ва механизаторлар илгариги йилларда камқувват ҳисобланиб келган колхозимизни илғор хўжаликлар қаторига чиқариш учун шу кунларда сидқидил меҳнат қилмоқдалар. Бу мақсадга эришишда ҳозирги пайтда кўпчилик томонидан маъқулланган, шу жумладан бизнинг колхозда ҳам ўтган йили амалда синаб кўрилган ва бу йил кенг ривожланаётган нарядсиз ишлаш усули ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Бултур шундай усулда ишлайдиган звено битта эди. Унинг иш натижаси ва эришган муваффақияти қишлоғимиздаги ҳар бир кишини қойил қолдирди. Шу мақсадда колхозда бу йил учта нарядсиз ишлайдиган ва қолганлари хўжалик ҳисобида иш олиб борадиган звенолар ташкил этилди.

Пахтакорларнинг ва механизаторларнинг моддий манфаатдорлигини кўзлаб меҳнатга ҳақ тўланаётганлиги ишимизнинг ривожланишида ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Биз меҳнатга ҳақ тўлашни иш мавсумларига қараб белгилаганмиз. Чунончи, дала ишлари унча кучаймаган ойларда звено бошлиқларига ҳам, колхозчиларга ҳам иш авжига чиққан ойлардагига қараганда камроқ ҳақ тўланади. Умуман айтганда механизатор ва пахтакорларнинг ойлик маошлари ўртача 85-130 сўмдана, йил охирига бориб планнинг бажарилганлиги, топширилган маҳсулотнинг сифати, сарф-харажатнинг иқтисод қилиб қолинганлигига қараб уларнинг маошига қўшимча мукофот тариқасида пул берилади. Бултур илғор звеноларнинг бошлиқлари йил охиридаги ҳисобга кўра 200 сўмдан ортиқ ойлик маош олганликлари аниқланди.

Дадил айтиш мумкинки, меҳнатга ҳақ тўлаш шу зайлда ташкил этилса ва пахтачилик звенолари хўжалик ва нарядсиз ишлайдиган усулга ўтказилса, бизнинг камқувват ҳисобланиб келган колхозимиз сингари хўжаликларни икки-уч йил ичида илғорлар даражасига етказиб олиш мумкин.

Ишнинг сифатли бўлишини таъминлаш мақсадида биз барча колхозчиларга карталардаги маълум қаторларни бўлиб берганмиз. Карта бошига қозиқ қоқилиб, унга бу қаторларда ким ишлайди, ёзиб қўйилган. Колхозчи ўз қаторидаги ғўзани ўтдан тозалаш, чопиқ қилишда бирор камчиликка йўл қўйса унинг қўшниси буни дарров кўрсатади. Ўзаро контроллик ишнинг сифатли бўлишини таъминламоқда. Колхозчиларга карталардан қаторлар тақсимлаб бериш қуйидагича ташкил этилган. Масалан, звенонинг ери учта картадан иборат. Биринчи картанинг бошланишидан иш бошлаган колхозчига иккинчи, учинчи картанинг бошланишидан ҳам қатор ажратиб берилади.

Бекобод районидаги 3-«Далварзин» совхозининг директори ўртоқ **Б. Мирзакаримов** айтдики, бу ёш хўжалик кейинги икки йил ичида қишлоқ хўжалик ишларини янгичасига олиб бориб пахта ҳосилдорлигини бирмунча оширди. Хўжалик ҳисобида ишлайдиган звенолар, айниқса, яхши натижаларга эришдилар. Бу звеноларнинг аъзолари пландаги 17 центнер ўрнига ҳар гектаридан 23 центнердан пахта топширдилар. Нарядсиз ва хўжалик ҳисобида ишлаш системасига ўтилаётганлиги бизнинг ўтган йилларда қолоқ бўлиб келган совхозимизни тез вақт ичида рентабель хўжаликка айлантириш имкониятини бермоқда.

Ўртоқ Мирзакаримов янги совхозда жамоат ва маданий-маиший хизмат кўрсатувчи бинолар қуришга етарли эътибор берилмаётганлигини гапириб ўтди. Совхозларда шундай ишларни амалга ошириш вазифаси юклатилган ташкилотларнинг раҳбарлари қурилиш ишларига яхши қарамаяптилар. Биз бу камчиликларни тезда тугатиб, совхозимизда янги қурилишлар барпо этилишини талаб қиламиз.

Янгийўлдаги «Қизил Октябрь» колхозининг участка бошлиғи ўртоқ **С. Турдиалиева** сўзга чиқиб, участка механизаторлари ва пахтакорлари мўл ҳосил учун курашмоқдалар, деб айтди. Бизнинг участкамизда, деди у, иккита комплекс механизациялашган звено бор. Бу звеноларда меҳнат хўжалик ҳисобида ташкил этилган. Агар бир звено ғўза парваришида иккинчисидан кечикиб қолиб, қўшнисидан ёрдам сўраса, ёрдамга келган звено аъзолари учун ёрдам сўраган звено аъзоларига нисбатан бир ярим марта кўп ҳақ тўланади. Шу сабабли ҳар бир звено аъзоси ўзига бириктирилган вазифани тез ва сифатли бажариш қўшимча ёрдамчисиз ишлаш учун курашмоқда.

Участкамиз бўйича бу йил гектаридан 38 центнердан пахта етиштирамиз. Умумий ҳосилнинг 80 процентини машинада териб оламиз.

Пленумда Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг «Красний водопад» экспериментал базасининг донгдор сут соғувчиси Анастасия **Чудная** сўзга чиқиб чорвачиликни механизациялаш ҳозирги кундаги муҳим вазифалардан бири эканлигини таъкидлаб ўтди. Шу муносабат билан у баъзи хўжалик раҳбарлари, чунончи Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз раиси Т. Нормуҳамедов сут соғишни механизациялашга панжа орасидан қараётганлигини танқид қилди. Бу колхозда сут соғиш агрегати бўлишига қарамай, ундан фойдаланилмаётир.

Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг раиси ўртоқ **И. Ҳайдаров** пленумда сўзга чиқди.

— Партиямиз Марказий Комитети март Пленуми қарори асосида амалга оширилаётган тадбирларга кўра яъни даромад солиғининг камайтирилганлиги, қишлоқ хўжалик маҳсулотларига харид нархининг оширилганлиги учун бизнинг колхозимиз бу йил 28 минг сўмдан ортиқ қўшимча даромад олади. Биз бу ғамхўрликларга жавобан астойдил меҳнат қилмоқдамиз. Колхозимиз давлатга 13 тонна пилла етказиб бериб планни ошириб бажарди. Пахтакорлар шу кунларда, айниқса, ғайрат кўрсатмоқдалар. Ғўзани бултургига қараганда 10-12 кун илгари гуллатдик. Ҳозир 50 гектар ердаги ғўза текис гулга кирди.

Даланинг ҳақиқий хўжайини механизаторлар ишбошида бўлганликлари сабабли парвариш кунларидаги вазифалар муваффақиятли адо этилмоқда. Ҳозирғача ғўза салкам уч марта узунасига ва кўндалангига парвариш қилинди. Икки марта сифатли чопиқдан чиқарилди. Озиқлантириш ва суғориш ишлари ҳам яхши олиб борилмоқда.

Бу йил, сув танқис келаётганлиги колхоз правлениеси ва партия ташкилоти сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Ўртоқ Ҳайдаров колхоз қишлоғини янгичасига қуриб обод, маданий қишлоққа айлантириш учун каттадан-кичик бел боғлаб ишлаётганликларини айтиб ўтди.

Пленумда Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Ёқубов** сўзга чиқиб, машинасозлар ва химиклар пахтакорларга кўплаб минерал ўғит ва мукаммал қишлоқ хўжалик машиналари етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар, деб айтди. Шунингдек, пленумда Юқори Чирчиқ район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қодиров** ва бошқалар ҳам сўзладилар.

Пленумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Н. М. Матчонов** сўзга чиқди.

Пленум охирида область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Пленумда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ИЖОДКОР СТУДЕНТЛАР

Маннон ётоқхонага кеч қайтди.

— Бироз ҳаяллаб қолдинг, Маннон, — сўради курсдоши Тўлқин Жўраев. — Ҳа, айтгандай, боя мастер Аркадий Степанович сени сўраган эди. Зарур иши бор экан. Устахонада эканлигингни айтдим. Учрашмадингми?

— Учрашдик. Энди ишга киришай деб турган эдим. Аркадий Степановичнинг ўзлари келиб қолдилар. — Маннон хурсанд кўринарди. — Пультдан туриб бошқариш установкаси коробкасини биргаликда пайванд қилдик. Иш бироз чўзилди, лекин ҳаммасини тахт қилиб қўйдик. Эртага пульт бошқармаси ишга тушади. Энди машғулотларни ўша ерда ўтказиш мумкин.

— Ростданми, — сўзга аралашди курсдошларининг суҳбатига қулоқ солиб турган Володя. — Жуда соз бўпти-да.

...Билим юрти устахонасида пультдан туриб бошқариш установкаси кўпдан бери фойдаланилмай ётарди. Уни ишлатишга ишлатиш мумкин эдику-я, аммо техника хавфсизлиги нуқтаи назаридан фойдаланиб бўлмасди. Чунки, унга коробка ўрнатилмаган эди.

Нима қилиш керак? У фойдаланилмай ётаверадими?

Студентлар ёрдамга келишди.

— Биласизми, Аркадий Степанович,— Маннон мастер Тефековга мурожаат қилди. — Коробкани ўзимиз тайёрласак. Машғулотдан кейин қолиб уни пайвандлаймиз.

Маннон иймангибгина бир қоғозни мастерга узатди. Унда пайванд қилишнинг схемаси чизилган эди.

— Жуда яхши, — деди мастер қоғоздаги схемадан кўзини узмай.— Яхши ўйлабсизлар. Бўлмаса, пайвандчилар билан келишиб ишга киришамиз. Сизларга ўзим ёрдам бераман.

Мана, ўша ният бугун рўёбга чиқди. Эртага пульт бошқармаси ёрдамида биринчи машғулот ўтказилади. Маннон мастер билан пульт бошқармасини синаб кўрди. Жуда яхши ишлади. Энди ҳеч қандай хавфли жойи йўқ.

Маннон ана шуларни ўйларкан ўзида йўқ хурсанд эди.

— Бизда тўрт хил ихтисослик бўйича мутахассислар тайёрланади, — дейди 3-профессионал-техника билим юртининг директори ўртоқ М. Зрянов. — Кейинги йилларда бир нечта янги фанлар ўқитилабошланди. Бу йилдан бошлаб юқори курсларга ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, математика каби янги предметлар киритилди. Бу эса студентларнинг мустақил ишлар билан машғул бўлишларини тақозо этади. Билим юртимизда яхши жиҳозланган устахоналар мавжуд. Студентлар ана шу устахоналарда амалий ишлар билан машғул бўладилар. Ҳатто, айрим студентлар яхши рационализаторлик таклифлари билан чиқишяпти. Масалан, 6-группа студенти Маннон Мажидовни олиб кўрайлик. У мастер билан ҳамкорликда пультдан туриб бошқариш установкасига бежирим коробка ясади.

Ҳақиқатан ҳам бу ерда таълимнинг ишлаб чиқариш билан алоқаси яхши йўлга қўйилган. Студентларнинг бўлажак ихтисосларни пухта эгаллашларида яхши жиҳозланган устахоналар катта ёрдам бермоқда.

Юқори курс студентлари ҳозир ишлаб чиқариш практикасини ўтказиш учун турли объектларга жўнаб кетишган. Улар оталиқ ташкилотлари ёрдамида олган назарий билимларини амалиёт билан тағин ҳам мустаҳкамлайдилар.

А. АЛИЕВ,

Оҳангарон шаҳри.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОРХОНА ХОТИН-ҚИЗЛАР СОВЕТИ

Коллектив ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни намунали йўлга қўйишда хотин-қизлар Советининг роли катта. Бу жиҳатдан Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводида амалга оширилаётган тадбирлар диққатга сазовор.

Бу корхонанинг хотин-қизлар Совети барча ишни партия ташкилоти билан ҳамкорликда бамаслаҳат олиб боради. Советнинг ҳар бир аъзоси турли тармоқлар бўйича тузилган секторларга бошчилик қилади. Секторнинг фаолияти, амалга ошираётган тадбирларнинг қандай натижа бераётганлиги совет йиғилишида вақти-вақти билан муҳокама қилиб турилади.

Мана, ўртоқ В. Л. Шубина раҳбарлик қилаётган оналар ва болаларни муҳофаза қилиш секторининг ишини олиб кўрайлик. Оналар ва болаларнинг эҳтиёжига боғлиқ бўлган масалаларни асосан шу сектор ҳал қилади. Болаларни боғча-яслиларга жойлаштириш, пионер лагерларига юбориш графикларини шу сектор тузиб чиқади. Шунинг учун ҳам иш тартибли боради. Илгаригидек пала-партишликка йўл қўйилмаяпти.

Хотин-қизлар Советининг ташаббуси билан болалар боғчасидаги 260 ўринга яна 100 ўрин қўшилди. Ҳозирги пайтда боғчани янада кенгайтириш юзасидан иш олиб борилаяпти: Куйбишев кўчасидаги ишчиларнинг учта 96 квартирали турар-жойлари рўпарасида болалар комбинати ташкил этилди. Комбинатни қуришда хотин-қизлар Совети бошчилигида аёллар ҳам катта ёрдам бердилар.

Корхона хотин-қизлар Совети ишчи ва хизматчиларнинг болалари мактабда қандай билим ва таълим олаётганлиги билан ҳам қизиқиб боради. Улар завод оталигидаги 125-мактаб билан мустаҳкам алоқа ўрнатганлар. Мактаб ўқувчиларининг ҳар чоракдаги давомати, ўзлаштириши ҳисобга олиниб, совет мажлисида муҳокама қилиниб турилди. Фанларни яхши ўзлаштира олмаётган болаларнинг ота-оналари билан суҳбатлар ўтказилди. Қўшимча машғулотлар, консультациялар уюштирилди. Шу туфайли ҳам мактабда ўқув-ўзлаштириш ишлари, ўқувчиларнинг давомати кескин яхшиланди.

Хотин-қизлар Совети завод партия, касаба союз ва комсомол ташкилоти билан биргаликда пионер лагерини кенгайтириш юзасидан ҳам жиддий иш олиб борди. Ҳозирги пайтда завод ишчи ва хизматчиларининг 600 дан ортиқ боласи лагерда дам олиб, ҳордиқ чиқармоқда.

Илғорлар тажрибасини оммалаштиришга ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Вагон цехининг донгдор бўёқчиси Валентина Алешина, ғилдирак цехи Коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси Мария Яманчикова, темирчилик цехи машинисти Мелихон Обидова, Дизель цехининг контролери, шаҳар Советининг депутати Надежда Константинова каби аёллар билан завод коллективи ҳар қанча фахрланса арзийди. Ҳозирги пайтда улар Москва ва ленинградликлар ташаббусига қўшилиб, аъло сифатли нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан бир-бирлари билан мусобақа боғлаб астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Хотин-қизлар Совети ҳар бир ишчи аёлнинг турмуши билан доимо қизиқиб туради. Аёллар ҳам бунга ўрганиб қолишган. Улар у ёки бу масалани ҳал қилиш керак бўлиб қолгундек бўлса, тўғридан-тўғри ана шу Советга мурожаат қиладилар. Совет аъзолари аёлларнинг шикоятларини диққат билан тинглаб, уларнинг талабини қондириш учун дарҳол чора кўришга киришадилар. Моддий ёрдам зарур бўлса завод касаба союз ташкилоти билан келишиб ёрдам уюштирадилар. Халқ дружиначилари ўртоқлик суди билан ҳамкорликда иш олиб бориб хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлувчиларга, ичкиликбоз безориларга қарши аёвсиз кураш олиб борадилар.

Завод хотин-қизлар Совети олдида ҳали ҳал қилиниши керак бўлган анчагина ишлар бор. Улар партия ва комсомол ташкилотларининг ёрдамида янада актив фаолият кўрсатиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Ю. БАҲОДИРОВ.

ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТЛАР

«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси коллективи йил бошиданоқ ғайрат камарини белга боғлади. Барча цехлар бир меёрда ишлай бошлади. Ишчилар, инженер-техник ходимларнинг диққат-эътибори маҳсулот сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш билан банд бўлди. Ойлар ўтди. Коллектив меҳнати дарҳол кўзга кўринди. Пойтахт саноат корхоналари ўртасида биринчи квартал бўйича бошланган социалистик мусобақада фирма учинчи ўринни эгаллади. Коллектив эришилган ютуқни мустаҳкамлай бошлади.

Коллектив интилишда давом этиб, беш ойлик топшириқни муддатидан илгари 106,9 процент қилиб адо этди. Беш ой давомида планга қўшимча равишда 230 минг сўмлик аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилиб, харидорларга жўнатилди.

Фирма шуҳратини оширишда бадиий галантерея филиали айниқса катта ҳисса қўшди. Филиалда асосан аёллар учун газ ва капрон рўмоллар, ипакли ленталар ишлаб чиқарилади. Бу ерда сўнгги пайтда ишлаб чиқариш процесслари анча такомиллаштирилди. Илғор методлар қўлланила бошланди. Янгилик тезда ўзини кўрсатди. Ўтган ойлар давомида филиал коллективи планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш билан бирга 300 килограмм ипни ҳам тежаб қолди.

Филиалда илғор бригадалар, цехлар оз эмас. Т. Раҳмонов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари бадиий гул босиш цехида меҳнат қилишади. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўзи бажарадиган операцияларни пухта ва мукаммал ўрганиб олган. Сифат учун барча баравар жавоб беради. Бракка йўл қўйувчилар йўқ. Мабодо бўлса улар коллектив ўртасида изза қилинади. Цехда ташкил этилган коммунистик меҳнат мактаб кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларда ишга бўлган муносабатларини ўзгартиришда катта ишлар қилаяпти. Ҳозир 47 ишчи бу мактаб машғулотларида қатнашмоқда. Улар ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган кўпгина янгиликларни ҳам ўрганиб олмоқдалар. Кишилар меҳнатга ижодий ёндошишга одатланишаяпти. Цех илғор ишчиларидан Н. Орипова, М. Ёқубова, Ш. Иброҳимова, Ш. Усмонова каби ўртоқлар бу мактабда олган билимларини ишлаб чиқаришга жорий этмоқдалар. Бу эса смена топшириқларини доимо ортиғи билан адо этишда, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришларда қўл келаяпти.

Фирма коллективи бир жонбир тан бўлиб етти йилликнинг сўнгги йилини муддатидан илгари якунлаш, талабчан харидорларимиз учун кўплаб аъло сифатли маҳсулотлар етказиб бериш мақсадида толмай меҳнат қилмоқда.

А. ХОЖИМУРОДОВ.

ФОТОЛАВҲАЛАР

Саодат Турдиалиева — пешқадам турсунойчилардан бири. У моҳир механизатор сифатида «Қизил Октябрь» колхозидагина эмас, бутун Янгийўл районида, қолаверса областимизда донг таратган. Ҳозир Саодат бошлиқ участка далаларида ғўза серҳосил қилиб ўстирилаяпти. Деҳқонлар учинчи комплекс парваришни ҳам тугаллаёздилар. Юқоридаги суратда область Советининг депутати, моҳир механизатор Саодат Турдиалиевани кўриб турибсиз.

Шу кеча-кундузда Янгийўлдаги Калинин номли колхознинг пешқадам звенолари даласида ҳам меҳнат авжига минган. Биринчи звено аъзолари ҳам қатор ораларига ишлов беришни, ҳам ғўзани қондириб суғоришни кўнгилдагидек ўтказиш учун сидқидилдан меҳнат қилмоқдалар. Звено ғўзаларининг ҳозирги аҳволи мўл ҳосилдан дарак бериб турибди. Пастдаги суратда: звено сувчиси Дадахон Ҳидоятов эгатларга сув тарамоқда.

Р. Жуманиёзов фотолари.

ПОЙТАХТИМИЗ ОБОД, ОЗОДА БЎЛСИН

ЭЛ ХИЗМАТИДА

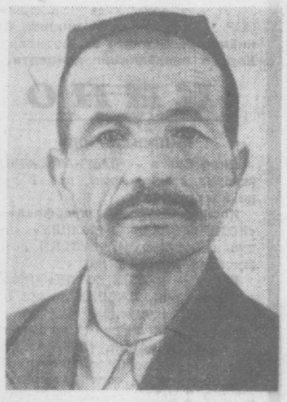

Тунги соат роппа роса 12 яримда сўнгги трамвайдан Комсомол майдонида бир киши тушди-да тўппа тўғри Таштрам қоровулхонасига кириб кетди. Сал ўтмай у ердан банди узун супурги билан эски челак олиб чиқди. Атрофга бир назар ташлагач, фонтан томон йўл олди.

Сокин тун. Энди трамвай ҳам, троллейбус ҳам тўхтаган. Ондасонда олд ойнасининг ўнг томонида зангори чироқ порлаб турган шахматнусха хошияли «Волга» ўтиб қолади. Майдон электр нурида сутдек ёруғ.

Салқин шабада кишига ҳузур бағишлайди. Бояги киши аллақандай ашулани хиргойи қилиб, бир маромда супурги тортади. Ҳар тортганда бир ярим-икки газ чамаси асфальт топ-тоза бўлиб қолади. У бу ишнинг машқини шундай олганки, худди супурги ўзи ҳаракат қилаётгандай.

Ёши элликдан ошган бўлишига қарамай ҳали анча бардам бу кишини Комсомол майдонида ҳар тун соат бирдан эрталаб бешгача учратиш мумкин. Унинг исми Асад, фамилияси Нурматов. Асад ака мана шу касбда 30 йилдан бери ишлайди. Ишлаганда ҳам виждон билан, ҳалол ишлайди. Худди ўз ҳовлисидек топ-тоза тутишга ҳаракат қилади бутун саҳнни.

Асад ака Улуғ Ватан уруши иштирокчиси, у, Ленинград мудофаасида яраланиб қайтди. Кўп ўтмай яна ўзининг касбини давом эттирди. Ҳалол меҳнати учун Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи, Таштрам партия, касаба союз ташкилотларининг мактов қоғозлари билан тақдирланган. Бир неча бор пул ва қимматбаҳо буюмлар, мукофотлар ҳам олган. Таштрам коллективи бу ҳалол меҳнаткаш кишини жуда ҳурмат қилади.

— Ҳар ким ҳам элига қўлидан келган хизматини қилади, — дейди Асад ака, — мен шаҳримизни севаман, унинг озода бўлишини истайман, шу сабабли ана шу кичик ишимни сидқидилдан бажариш учун ҳаракат қиламан.

Асад ака гап орасида тозаликка риоя қилишни истамайдиган айрим бефарқ кишилар ҳақида афсусланиб гапирди.

— Тунови куни, — дейди у — уст-боши башанг икки ўспирин автобус остановкасида туриб мороженое ейишди-да, қоғозини кўчанинг ўртасига улоқтиришди. Мен ўзимни тутиб туролмадим. Бориб бу ишлари яхши эмаслиги, агар шу қоғозни ана у чеккадаги ахлатдонга ташлашса, майдон кечгача тоза туришини айтдим. Бироқ уларнинг бири: «Пулини олганингиздан кейин супурасизда, — деди. Бу олифта сатанғларнинг туркига бирпас нафрат билан тикилдим-у, бориб бояги қоғозни олиб ахлатдонга ташладим. Шундай воқеалар ҳам бўлиб туради, — деб сўзида давом этди Асад ака. — Туппа тузук, маълумотли кишилар папирос қолдиқларини, ғижимланган қоғоз, тутилган белетларни йўлнинг ўртасига ташлаб кета берадилар. Кўпчилик биттадан қоғоз ташласа ҳам дунёнинг ахлати йиғилиб қолар экан. Мен ҳар куни тушлик пайтида келиб йиққан қоғозлар ярим машина бўлади. Мен овора, машина овора, энг ачинарлиси, шаҳар ифлосланади.

Асад ака жуда тўғри гапларни айтди. Ҳақиқатан шаҳримизни тоза сақлаш учун биргина фаррошлар, саночистка ходимлари эмас, бутун жамоатчилик курашиши керак.

Шаҳримиз Шарқ дарвозаси ҳисобланади. Ҳамма ер кўкаламзор. Чиройли бинолар қад кўтаряпти. Кинотеатрлар, кафелар ва бошқа маданий-маиший муассасалар кўп. Бироқ ана шу гўзалликни эъзозлай билишимиз, шаҳримизнинг озода бўлишини таъминлашимиз лозим.

Тозалик бор жойда киши соғлом бўлади. Табиати равшан тортади. Шу туфайли ҳам ҳукуматимиз қанча-қанча маблағ сарфлаётир. Лекин асосий гап жамоатчиликка боғлиқ. Соя-салқин майдон ва хиёбонларимизни, ҳовли жойларимизнинг тоза ва озода бўлиши учун унчалик кўп меҳнат талаб этилмайди.

Келинг, аввало кечалари ширин уйқусини бузиб сиз билан бизнинг дилимизни равшан қилиш учун курашаётган Асад акаларнинг меҳнатини қадрлайлик, шаҳримизнинг ҳусни-жамолини очайлик. Гўзал Тошкентимизни тоза ва озода сақлайлик.

Ш. ҚОСИМОВ.

ЦЕХ КЕНГАЙМОҚДА

Тошкент консерва заводи коллективи шу йил бошида бодроқ ишлаб чиқаришни ўзлаштириб кичкинтойларнинг кўнглини чоғ қилган эди. Цех ҳар суткада 1,5 тонна бодроқ қовураяпти. Лекин бу аҳоли талабини қондиролмади. Завод инженер-техник ходимлари цехни икки баравар кенгайтиришга қарор қилдилар. Тезда «Главташкентстрой»га қарашли 4-қурилиш-монтаж бошқармаси билан шартнома тузилди ва қурилиш жадал суратлар билан бошлаб юборилди.

Мана, консерва заводининг Луначарское шоссега жойлашган иккинчи территорияси. Мавжуд бодроқ цехи ёнида янги уч қаватли иншоот қад кўтарган. Шу кеча-кундузда цех томи ёпилаётир, Днепропетровск машинасозлик заводидан келтирилган бодроқ «пушка»лари монтаж қилинаётир.

— Цехни шу йил 4-кварталда фойдаланишга топширмоқчимиз, — дейди қурилиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Кириенко, — қурувчиларимиз албатта ваъдаларининг устидан чиқишади.

Завод директори Хайриддин Муҳитдинов цехнинг перспективалари ҳақида батафсил сўзлаб берди.

— Цех кенгайгач бодроқ ишлаб чиқариш икки марта кўпаяди, — дейди директор, — шунда маҳсулотни республикамизнинг бошқа областларига ҳам чиқариш имконига эга бўламиз. Диаметри 5 миллиметр, узунлиги 50 сантиметрли маккажўхори унидан ясалган таёқча шаклидаги тўйимли ва ширин маҳсулот ҳам ишлаб чиқарилади.

ЕР куррасида

ЖАЗОИР КОНФЕРЕНЦИЯСИГА

● ПЕКИН, 18 июнь. (ТАСС). Хитой Халқ Республикасининг Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи конференциясига қатнашувчи делегациясига Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Бош Министри Чжоу Энь-Лай бошчилик қилажаги бу ерда расмий суратда эълон қилинди. Делегация составида Хитой ташқи ишлар министри Чэнь И ҳам бор.

● РАБОТ, 17 июнь. (ТАСС). Марокаш короли Ҳасан II Осиё ва Африка мамлакатларининг Жазоирда ўтказиладиган 2-конференциясида қатнашувчи Марокаш делегациясига бошчилик қилажаги бугун бу ерда расмий эълон қилинди.

● ЖАЗОИР, 18 июнь (ТАСС). Судан республикаси Осиё ва Африка мамлакатларининг Жазоирда ўтказиладиган иккинчи конференцияси ишларида қатнашиш тўғрисидаги таклифномани қабул қилди. Шундай қилиб дейилади бу ерда эълон қилинган ахборотда, шу пайтгача 50 мамлакат Африка — Осиё конференциясида қатнашишга розилик билдирди.

ҲИНДИСТОНДА ВАБО

ДЕҲЛИ, 18 июнь (ТАСС). «Таймс оф индиа» газетаси хабар беради:

Ассам штатининг турли районларида эпидемия тарқалгандан бери ўтган вақт ичида вабодан 560 киши ўлди. Ўтган ҳафта вабо эпидемияси Тричур округига (Керала штати) тарқалди. Бу ерда ана шу касал билан оғриганлардан тўрт юздан кўпроқ киши рўйхатга олинди. Улардан 55 таси ўлди.

ПТИ агентлигининг хабар беришича, эпидемия Тричур округига қўшни бўлган округларга ҳам ўтмоқда. «Пэтриот» газетасининг хабар беришига қараганда, Майсор штатида вабо билан 180 киши оғриган. Фақат ўтган ҳафтанинг ўзида вабодан ўттиз киши ўлган.

ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК

ЭРОН ШОҲИНИНГ 21 ИЮНДА СССРГА КЕЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Эрон шоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавийнинг мамлакатимизга расмий визит билан келиши, Эрон матбуотининг якдиллик билан изҳор қилаётган фикрича, Эрон-Совет муносабатларини ривожлантиришда муҳим босқич бўлади. Бундай баҳо бериш учун ҳамма асослар бор.

Эрон ва Совет Иттифоқи 2500 километр муштарак чегарага эга бўлган қўшнилардир. Совет Россиясининг барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли муносабатлари даврини бошлаб берган Улуғ Октябрь ҳар иккала мамлакат ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларига асос қўйди. Дуруст, СССР билан Эрон ўртасидаги муносабатларда совуқчилик тушган пайтлар ҳам бўлди, Бунга Яқин ва Ўрта Шарқда кескинликни кучайтиришдан манфаатдор бўлган империалистик давлатлар айбли эди. Аммо империалистларнинг кирдикорлари улар кутган натижаларни бермади. Эрон ҳукумати 1962 йилда ўз территориясида ракета-ядро қуролининг жойлаштирилишига йўл қўймаслигини билдирди. Ана шу оқилона қадам Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасида дуруст, яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш учун шарт-шароит вужудга келтирди.

1963 йилда иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасида битим тузилди. Бу битим чегарадаги Аракс дарёсида электростанция ва тўғон қуришда, осетр балиғини урчитиш заводини қуриш, Паҳлавий кўрфазида мелиорация ишлари ва Каспий денгизида балиқ запасларини кўпайтириш, Эроннинг турли районларида 11 ғалла омборини қуриш соҳасида Эронга ёрдам беришни кўзда тутади.

Эронгагина эмас, балки бизнинг мамлакатимизга ҳам наф келтирадиган бу лойиҳалар ҳозир муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда.

Нахчиван шаҳри яқинида Аракс дарёси бўйида гидроэлектростанция қад кўтаради. Бу станциянинг тўғони 800 миллион кубометр сув сиғадиган сунъий денгизни вужудга келтириш имконини беради. Горадиз ва Асландуз атрофида сув тақсимлайдиган тўғон вужудга келтирилади. Бу тўғон далаларни суғориш учун жуда кўп сув запасларини сақлаш имконини беради. Эрон деҳқонларигина эмас, балки Совет Закавказьесининг далалари ва қишлоқлари ҳам сувдан ва электр қувватидан фойдаланадилар.

Совет ихтиологлари Каспий денгизида балиқ запасларини кўпайтириш соҳасида кўп иш қилдилар. Йилига 3.5 миллион дона балиқ урчитадиган осетр балиғи заводи Сефидруд дарёсининг этагидан 54 километр масофада Сангор тўғони атрофида қурилади. Паҳлавий кўрфазида мелиорация ишларини бажариш мақсадида бу кўрфазга доир топографик маълумотларни тўплаш соҳасида кўп иш қилинди. Каспий денгизининг балиқ запасларини кўпайтириш тўғрисида техника-иқтисодий доклад тайёрланди.

Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасида савдо-сотиқ алоқалари муваффақиятли суратда ривожланмоқда. Ҳар иккала мамлакат ўртасида товар обороти тўғрисида 1964 йил июнь ойида 3 йилга мўлжалланган узоқ муддатли битим тузилди. Бу битим савдо-сотиқни 1963 йилдагига нисбатан 50 процент кўпайтиришни кўзда тутади. Эрон Совет Иттифоқига қўрғошин ва рух рудаси, пахта, гуруч, қўй жуни, қоракўл тери, майиз ва бошқа қуриқ меваларни, гуммидраган ва бирқанча бошқа товарларни етказиб беради. Совет Иттифоқи Эронга энергетика, кон-руда, бинокорлик машина-ускуналарини, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини, автомобиллар, химикатлар, ёғоч тахта, дори-дармон ва медицина ускуналари ҳамда қанд-шакарни экспорт қилади.

Эроннинг Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқни кенгайтириши бу мамлакатнинг шимолий районларида савдо-саноатни кучайтириб юборади. Каспий денгизи портлари ва Жулфа темир йўл узелининг Гўргон пахтакор районларига, Гилон ва Мозандарон шолипояларига ҳамда Эрон Озарбайжони ва Хуросоннинг қуриқ мева тайёрланадиган районларига яқинлиги ана шу маҳсулотларни Совет Иттифоқига экспорт қилишни анча енгиллаштиради, бу вилоятларнинг экономикасини ривожлантиришга қулай таъсир кўрсатади.

Транзит тўғрисидаги Совет-Эрон битими Эроннинг ўз товарларини темир йўл ва сув йўллари орқали мамлакатимизга юбориши учун имконият яратиб беради. Волга-Балтика канали Эронни Каспий денгизи орқали Шимолий ва Ғарбий Европа портлари билан боғлади.

Бу йил Теҳронда совет савдо-саноат виставкаси ташкил этилди. Бу виставкани бир миллиондан кўпроқ киши томоша қилди. Ана шу виставка ҳам эрон гражданлари Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасида савдо-сотиқни ривожлантиришдан кенг манфаатдор эканлигини исбот қилади.

Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг муваффақиятли суратда ривожланиб бораётганлиги Эроннинг марҳум бош министри Ҳасан Али Мансурга «Кейхан интернейшнл» газетасида босилган суҳбатида қуйидагиларни айтиш имконини берди: «Иқтисодий ҳамкорлик ва товар обороти тўғрисидаги Совет-Эрон битимининг тузилиши, Эрон-Совет чегарасида мўлжалланган лойиҳаларнинг амалга оширила бошланганлиги Эроннинг келгусидаги иқтисодий тараққиёти учун жуда катта имкониятлар очиб беради».

Совет-Эрон ҳамкорлигининг самаралари Москва билан Теҳрон ўртасида ҳаво йўли очиш тўғрисидаги битимнинг имзоланишида, Совет Иттифоқининг Тавриз шаҳрида электростанция қуриб бериши ҳақидаги шартноманинг тузилишида ўз ифодасини топди.

Л. И. Брежневнинг 1963 йилда Эронга қилган дўстона сафари яхши сиёсий муносабатларни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга бўлди. Эрон шоҳининг синглиси малика Ашраф Паҳлавий 1964 йил ёз фаслида Совет Иттифоқига келиб кетди.

Эрон миллий нефть компанияси раҳбари доктор Манучеҳр Иқболнинг Москвага қилган сафари ҳам фойдали бўлди.

Эрон-совет спорт алоқалари муваффақиятли ривожланмоқда. Ўтган йилнинг кўклам ва ёз фаслида совет полвонлари, стол теннисн бўйича хотин-қизлар командаси, волейболчи хотин-қизлар командаси Эронга борди. Эрон пойтахтининг аҳолиси уларнинг чиқишларини зўр иштиёқ билан кутиб олди. Эрон футболчилари командаси ҳам Совет Иттифоқига келиб кетди.

Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасидаги муносабатлар кўп соҳаларда муваффақиятли суратда ривожланмоқда. Бу эса, ҳар иккала қўшни мамлакатнинг манфаатларига муносиб бўлиб, Яқин Шарқда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Д. КАСАТКИН.
(ТАСС).

КИНО, РЕКЛАМА, ТОМОШАБИН

Кино совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнайди, уларнинг маънавий дунёқарашини бойитади. Кино, доҳиймиз В. И. Ленин айтганидек, санъатнинг энг оммавий турларидан биридир. Унинг ёрдамида меҳнаткашларга Коммунистик партиямизнинг ғоялари сингдирилади. Буни амалга оширишда кино ходимларидан, кинолаштириш ва кинопрокат ходимларидан янада кўпроқ ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишлари талаб этилади.

Ҳозирги пайтда областимизда 380 га яқин кинотеатр ва киноустановка ишлаб турибди. Булардан 67 таси автомашиналарга ўрнатилган кўчма кинопередвижка бўлиб, узоқ жойлардаги аҳоли яшайдиган пунктлар ва яйловлардаги чорвадорларга хизмат қилади.

Давлатимизнинг чексиз ғамхўрликлари туфайли кинотармоқлари тобора кенгаймоқда. Йил бошида Оҳангарон шахтёрлари яхши совға олдилар. 400 ўринли кенг экранли кишки кинотеатр ишга тушди. Ҳозир Чиноз, Пискент, Келес, Тўйтепа, Чирчиқ, Оҳангарон, Янгибозор ва Оққўрғонда кенг экранли кинотеатрлар қурилаётир. Шу йилнинг иккинчи ярмида Бекобод шаҳридаги 400 ўринли янги кинотеатр қурилиши бошланади.

Областда аҳолига кинофильмлар кўрсатишнинг янги, қулай формалари кенг ёйилмоқда. Бу ўринда қишлоқ киномеханиклари қўллаётган бригада методини алоҳида қайд қилиб ўтиш керак. Киномеханикларнинг бу методда ишлаши аҳолига кино кўрсатиш маданиятини оширмоқда, киномеханикларнинг масъулиятини кучайтириб, уларни коллективизм руҳида тарбиялашга ёрдам бермоқда. Бунда, умуман бригада ва унинг ҳар бир аъзоси давлат планини ошириб бажаришга интилади, «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» принципида меҳнат қилади.

Аҳолига кино хизмати кўрсатишда бизга жамоатчилик асосида кинотаўкилотчилар, администраторлар, турли советларнинг, кинотеатрлардаги болалар дирекцияларининг аъзолари сифатида актив ёрдам бераётган ташаббускорлар ҳаракати кенг қулоч ёймоқда.

Бир қатор шаҳар ва район кинотеатрларининг дирекциялари фильмларни реклама қилиш ва репертуар планларини тузишда, энг яхши совет бадиий, илмий-оммабоп ва хроникал-ҳужжатли фильмларни намойиш қилишда янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар, кинофестиваллар ва тематик кўрсатишларни яна ҳам активроқ ўтказмоқдалар. Бу жиҳатдан республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги муносабати билан барча шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда, қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган йирик пунктларда ўн икки тема бўйича ўтказилган кинофестивални қайд қилиб ўтиш керак.

Бироқ, шу билан бир қаторда аҳолига кино хизмати кўрсатишда ҳали кўпгина камчиликлар ҳам содир бўлмоқда. Кинотармоқларининг ривожланиши, аҳоли яшайдиган пунктларнинг киноустановкалар билан таъминланиши ва ўртача йиллик кинокўриш даражаси бўйича область Иттифоқимиздаги ўртача даражадан жиддий равишда орқада қолмоқда. Киши бошига кинофильмлар кўрсатишда, айниқса, Ўрта Чирчиқ ва Бўка районлари кино дирекциялари сусткашлик қилмоқда.

Ўтган йили Ўрта Чирчиқ районида кинога бориш киши бошига 2,9 марта, Бўка районининг Пискент посёлкасида 4,2 мартаданга тўғри келди. Бундай аҳволнинг содир бўлганлигига асосий сабаб шуки, ана шу районлардаги кино тармоқларининг ходимлари киноустановкаларнинг узоқ вақт бекор туриб қолишига, кўпгина колхоз ва совхозларда 5-6 ойлаб кинофильмлар кўрсатилмаслигига бепарво қараб келдилар.

Масалан, Ўрта Чирчиқ районида қиш ва баҳор фаслларида, яъни 5-6 ой давомида ўртача 6-7 тадан киноустановка, жумладан «Северний маяк», Куйбишев номли ва «Ленин йўли» колхозларининг клубидаги стационар киноустановкалар ишламади. Бўка районидаги бир қатор колхозларда ҳам бир неча ойдан бери киносеанслар кўрсатилмади.

Юқорида кўрсатилган фактлар фильмларни реклама қилишда ва репертуар планларини тузишда, томошабинларни жалб этишда катта камчиликларга йўл қўйилганлиги туфайли содир бўлмоқда.

Қишлоқлардаги стационар киноустановкалар ва кинопередвижкаларда фильмларни реклама қилиш фильм бошланишидан 1-2 соат аввал пала-партиш ёзилган эълонни осиб қўйиш билан чекланади. Бу эълонларда фильмнинг номидан бошқа ҳеч қандай маълумот ёки тушунтириш берилмайди. Маҳаллий радио ва қишлоқ жамоатчилиги кинофильмларни пропаганда қилиш ва томошабинларни хабардор этишга жалб қилинмайди. Сеанслар бошланиши олдидан намойиш қилинаётган кинокартинанинг мазмуни бўйича ҳеч қандай суҳбат ёки лекция ўтказилмайди.

Колхоз ва совхозларда кинотармоғини янада ривожлантириш, клублар қуриш ва оддий ёзги киномайдончалар ташкил этиш бўйича ҳам деярли ҳеч нарса қилинмаётир.

Қишлоқ хўжалик илмий-оммабоп фильмларни кўрсатиш ниҳоятда ёмон йўлга қўйилган. Колхозчиларнинг агротехника ўқувида ва маданий-оқартув ишида улардан суст фойдаланилмоқда. Болаларга кино хизмати кўрсатиш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Мактабларда жамоатчилик асосларида болалар кинодирекциялари ташкил этилмаган.

Киноҳтармоқларининг ишини ташкил этишдаги бундай камчиликлар областнинг бошқа шаҳар ва районларида ҳам маълум даражада мавжуддир.

Қолоқ кинотеатрларни план даражасигача, ўртачаларини эса илғорлар даражасига кўтариш, яъни барча киноустановкаларнинг бир меёрда ишлашини таъминлаш кинохизмати кўрсатишдаги ишимизнинг муҳим гаровидир. Афсуски, биз бундай имкониятларни кўпинча қўлдан бой бериб қўймоқдамиз.

Бизда кўп ҳолларда репертуар планларини аудиториянинг составини ҳисобга олмаган ҳолда пала-партиш тузишларга йўл қўйилаётганлиги кино хизматига жиддий зарар келтириб, кинофильмларнинг эстетик ва ғоявий-бадиий таъсирини камайтирмоқда. Буни қишлоқ экранларига ўзбек кинофильмларнинг жуда кам чиқарилаётганлигида ҳам кўриш мумкин. Ваҳоланки, бу соҳадаги имкониятларимиз оз эмас. Ҳозир прокатда ўзбек тилида қарийб 400 номдаги кинофильм, 3300 дан зиёдроқ фильм копиялари бор. Уларнинг аксарияти совет кинематографиясининг кўзга кўринган асарларидир.

Томошабинлар билан ишлашни ташкил этишда ҳам катта камчиликлар бор. Кинотеатрларда бевосита корхона, муассаса, ўқув юртлари ва уй-жой массивларида олдиндан билетлар сотиш каби усуллардан камдан-кам фойдаланилади. Бизда кинотаўкилотчилар ва билетлар тарқатувчи жамоатчи кассирлар жуда оз. Бу ўринда кинотармоқларининг ходимлари жамоатчиликнинг актив ёрдамига таяниб иш кўраётган олмалиқликлардан ўрнак олсалар арзийди.

Ҳозир Олмалиқ шаҳридаги кинотеатрларда 40 кишидан ортиқ жамоатчи администраторлар ва кинотаўкилотчилар бор. Кўплаб меҳнаткашлар кинотеатрларга билетларни ана шулар орқали олишади. Бу, кино ходимлари билан жамоатчилик ҳамкорлигининг яхши намунасидир. Мазкур ташаббусни областнинг ҳамма шаҳар ва районларида оммалаштириш керак.

Биз партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ёрдами ва қўллаб-қувватлашидан баҳраманд бўлган ҳолда бу йил олдимизда турган катта ва мураккаб ишларнинг уддасидан чиқиш учун қунт ва чидам билан меҳнат қилишимиз зарур. Энг муҳими, мавжуд барча резервлар ва имкониятлардан тўла фойдаланиш лозим. Бу, аввалги фильмларни реклама қилиш ва кинотеатрларга томошабинларни янада активроқ жалб этиш ишларининг шакл ва усулларини яхшилаш демакдир.

Бу йил биз камида 55-60 та киноустановкани ишга туширишимиз керак. Бунинг учун кино кўрсатиш мумкин бўлган барча қулай бинолардан фойдаланиш зарур. «Алмаликсвинецстрой»нинг 6-қурилиш тресги, Чирчиқдаги 160-қурилиш тресги, «Ўзбекшахстрой» бинокорлари, уларнинг пудратчи ташкилотлари меҳнаткашлар учун кинотеатр қуришни ўз вақтида бажариш йўлида жон куйдириб ишлашларини истардик.

Ҳамма соҳаларда бўлгани каби аҳолига кинохизмати кўрсатиш ишидаги муваффақият асосан кадрларга боғлиқ. Биз киномеханик кадрларимизни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашга, улар учун шароитлар яратиб беришга ғамхўрлик қилишимиз, кинотармоқлари ходимлари ўртасида коммунистик меҳнат ҳаракатини кенг авж олдиришимиз зарур.

Партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг энг зарур чораларини белгилаш билан бирга, қишлоқдаги идеология ишларини янги босқичга кўтариш лозимлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Областимизнинг кинолаштириш ходимлари коммунизм қурувчи совет кишиларини ғоявий ва эстетик жиҳатдан тарбиялаш ишида тағин ҳам активроқ қатнашадилар.

Б. КАИПОВ,
область кинолаштириш бошқармасининг бошлиғи.